ATEITIS

JUBILĖJINIAI
METAI
1960, NR. 6
BIRŽELIS

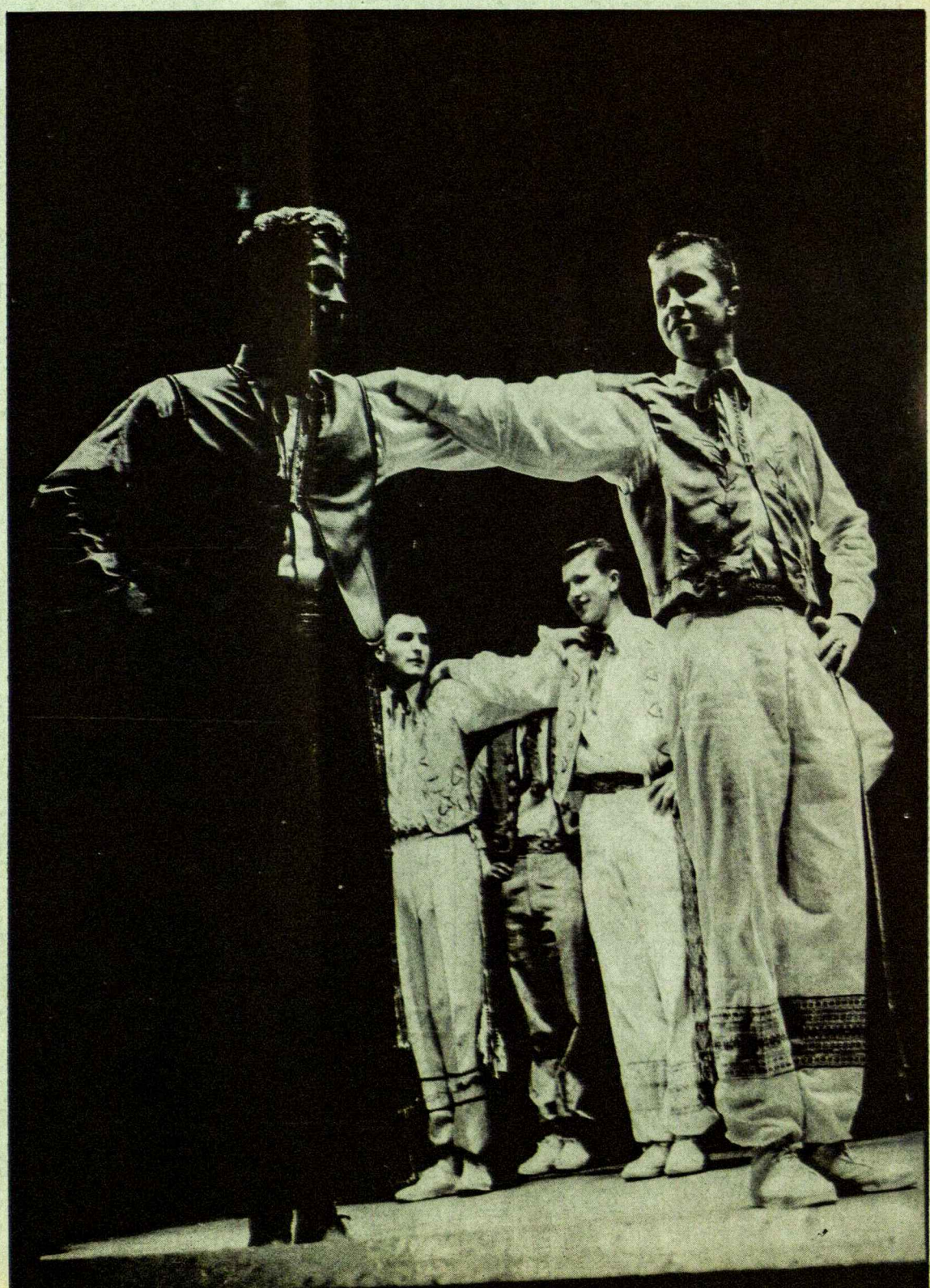

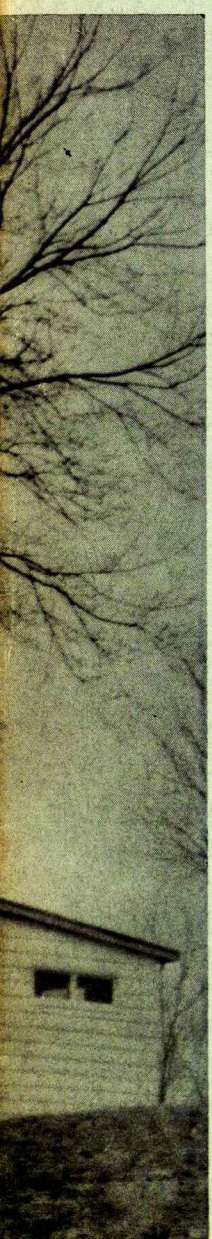

ATEITIS eina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

1960 METAI Nr. 6

BIRŽELIS - JUNE

☆

Redaktorius — Paulius Jurkus

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS—Danutė Aleksandravičiūtė - Bobelienė, Gintarė Banaitytė - Ivaškienė, Teresė Ivaškaitė.

Visą spausdinamą medžiagą redakcija taiso savo nuožiūra. Nepanaudoti straipsniai grąžinami autoriui prašant.

Administratorius — Kun. V. Dabušis

Redakcijos ir administracijos adresas:

ATEITIS, 916 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y., U. S. A.
Tel.: GLenmore 2-2923

Prenumerata metams $5.00 pagal JAV dol. kursą.

Garbės prenumerata metams $10.00

Atskiro numerio kaina 50¢

☆

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August, by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"A T E I T I S"

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Subscription $5.00 per year

Single copy 50¢

☆

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

TURINYS

Kazys Kleiva
Pragiedruliai jubilėjinias metais 129

Simas Sužiedėlis
Kad tėvynė spindėtų atgimimo aušra (Tretysis kongresas Kaune) 130

J. Kidykas, S.J.
Ateitininkijos liudijimas 134

D.
A.a. Vysk. V. Padolskis 135

Jubilėjinio Ateitininkų Kongreso programa 137

Pax Romana vajui praėjus 138

Alfa Sušinskas
Tinkamai ir maloniai 139

Kun. Viktoro Dabušio sukaktis 140

Pr. Zaranka
Ateitininkai ir Dainavos stovykla 141

J. Šoliūnas
Laidotuvių trilogija (eil.) 142

Leonida Paulytė
Iš ateitininkės dienoraščio 143

Nerima Narutė
Artojui, Audra, Gegužio apaštalas (eil.) 146

Ateitininkų linkmė 146

Aloyzas Aidis
Vieno vakaro mintys 147

Jokūbas Klumpė
SAS ideologiniai kursai 148

Gražina Pauliukonytė
Naujosios Anglijos ateitininkų šventė Marianapoly 150

Buvusi
Kanados ateitininkų šventė 152

Vytenis
Per prizmę — ateitininkiškojo gyvenimo aktualijos 153

Sportas
J. Šoliūnas — Diplomatinė sporto šventė 154

Vardai, įvykiai, idėjos 155

Studentų Ateitininkų Sąjungoje 158

Moksleivių Ateitininkų Sąjungoje 159

Kreivos šypsenos 160

Šachmatai ..... Viršelių III psl.

Viršelyje — Pasirengę šokiui. New Yorko taut. šokių grupės berniukai
Nuotr. V. Maželio

PRAGIEDRULIAI JUBILĖJINIAIS METAIS

KAZYS KLEIVA

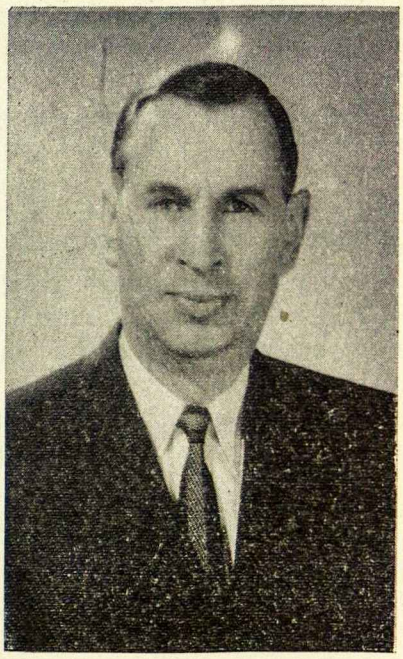

Kazys Kleiva, Jubilėjiniam Ateitininkų Kongresui Rengti Komiteto pirmininkas

Jubilėjus yra subrendimas, kartu ir džiaugsmas. Augąs entuziazmas vedžioja mūsų mintis ir darbus po praeitį, dabartį, nemažiau ir ateitį. Žvilgtelėkime tik į š.m. kovo mėn. leidinį. Dr. E. Draugelis, vienas pirmųjų at-kų sąjūdžio organizatorių, dabar gyvenąs Brazilijoj, istoriniu požiūriu perbėga pirmuosius at-kų žingsnius. Nurodytieji vardai ir veidai yra mūsų pasididžiavimas. Dr. S. Bačkis, gyvenęs ligi šiol Paryžiuje, o dabar atsikėlęs į Washingtoną, žvelgia plačiu žvilgsniu į at-kus iš kito taško: ko iš mūsų reikalauja tėvynė, kokie mūsų uždaviniai, kiek solidarumas, pareigos, kūrybiškumas padės išlikti lietuviais ir katalikais kovoje už Lietuvą.

Ir kituose leidiniuose, pokalbiuose reiškiama gražios ir kritiškos mintys jubilėjaus proga.

Šiuos žodžius rašančiam yra susikaupę praeities išgyvenimai, dabarties faktai ir mintys at-kų likimu. Tas mintis būtų naudinga vystyti. Tačiau kaip aktyviai dirbančiam Jubilėjiniam Ateitininkų Kongresui Rengti Komitete, tenka kita pareiga. KRK aplinkrašty visų trijų sąjungų Centro V-boms yra konstatuota, kad reikia visiem nusileist iš padangių ant pilkos žemės ir konkrečiai pažiūrėti: ar kongresui rengiamės ar tik kalbame; ar laikomės principo, kad kitus galime raginti, bet patys galime neatvykti; ar manome, kad dirbančius galime išbarti, o patiems nė pirštu neprisidėti prie kongreso darbų?

Iš daugelio minčių ir darbų iškyla trys labiausiai linksniuojami klausimai.

Pirmas: ar Chicaga pakankamai ruošiasi priimti kongresą ir atvykstančius? Džiugu, kad atsakymas teigiamas. Gausūs ir veiklūs sendraugių, studentų ir moksleivių būriai ne tik sudarys didelį kongreso dalyvių skaičių, bet ir priglaus kitus at-kus, atvykusius į Chicagą. Chicagos lietuviai katalikai turi pakankamai patalpų ir bažnyčią didelėms iškilmėms, nors KRK rezervavo viešbutį, nes šilumos pavojai rugsėjo pradžioje būna dideli.

Koks bus kongresas? — yra antrasis klausimas. Rengėjai, žinoma, atsako, kad kongresas yra jubilėjinis ir turėtų būti iškilmingas. Federacijos V-ba, Sąjungų Centro V-bos ir KRK deda pastangas geram kongreso suorganizavimui. Bet kongresas yra visų at-kų reikalas. Todėl jei at-kai yra judrūs, į kongresą daugiau atvažiuos. Jei moka mokesčius, turėsime pajamų. Jei at-kai susigyvenę, kongresas praeis solidarumo ženkle. Žodžiu, jei at-kai yra veiklūs savoj organizacijoj ir visuomeniniuose darbuose, visuomenė labiau domėsis kongresu. Tepabando kiekvienas at-kas panagrinėti iškeltus klausimus, tuo pačiu gaus teisingą atsakymą, koks bus kongresas.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

Ir trečias klausimas: kas sudaro KRK ir kuo galime jam padėti? Retesnis klausimas, bet arčiausia širdies. Kai at-kas teiraujasi ir dar pagalbą pasiūlo, vadinas, jis yra gyvas, rūpinasi bendru darbu. Žmogus sukuria idėjas, o jos jungia žmones. KRK sudaro žmonės, kurie praranda laiką, lėšas, poilsį, kas pasirengimo vaisius didina. Malonu man pristatyti KRK narius ir komisijų pirmininkus: religinės k-jos pirm. tėv J. Kidykas, S.J., finansų pirm. A. Pargauskas ir kas. dr. B. Paliokas; informacijos pirm. Pr. Razminas ir komiteto vice-pirm. St. Rauckinas; meno reikalams komiteto vicepirm. J. Kučėnas; sekretoriato k-jos pirm. S. Mažionytė; susitikimo — pirm. Vl. Šoliūnas ir komiteto vicepirm. A. Garbenytė; ūkio — pirm. A. Tumosa, banketo pirm. B. Vitkus. Šiuos žodžius rašantis, vadovauja ir derina KRK darbus.

Gaila, kad šiuo kart nėra vietos išvardinti visų komisijų narių, nes jų didelis sąstatas kartais keičiasi.

Visi KRK ir komisijų nariai dirba sutartinai, pasitikėdami. Ir jei at-kai padės KRK darbus vykdyti, nėra abejonės, kongresas bus pasisekęs. Išgyvensime pilkojo gyvenimo pragiedrulius.

Iki malonaus pasimatymo kongrese!

KAD TĖVYNĖ SPINDĖTŲ ATGIMIMO AUŠRA

TRETYSIS KONGRESAS KAUNE

SIMAS SUŽIEDĖLIS

TĖVYNĖ tada spindėjo praeities žara. Pro penketą amžių matė garbingiausias savo dienas, savo galybę, didžiausį savo valdovą istorijoje. Vytauto Didžiojo paveikslas keliavo iš kaimo į kaimą, iš miesto į miestą. Nepriklausomoji Lietuva minėjo 500 metų jo mirties sukaktį.

Tais *Vytauto Didžiojo* metais ateitininkai rinkosi į tretįjį savo kongresą. Buvo 1930 birželio 21-23. Buvo jau prabėgę 20 metų nuo ateitininkų įsikūrimo pradžios. Vatikano sekretoriatas rašė: "Šventasis Tėvas ... linki Lietuvos katalikam studentam ir moksleiviam per savo tikėjimą ir pamaldumą atnaujinti savo uolumą, kad *Jūsų tėvynė spindėtų atgimimo aušra,* kaip jinai, įsigijusi Vytauto laikais šviečiančios garbės, klestėjo ir švietė." Galėjo tai žinoti popiežius Pijus XI, lankęsis Kaune ir Vilniuje prisikeliant Lietuvai neprklausomam gyvenimui.

Jau buvo praėję dvylika metų to nepriklausomo gyvenimo. "Per tą reikšmingą mūsų tautos gyvenime tarpą — kalbėjo Ateitininkų Federacijos vadas prof. St. Šalkauskis atidarydamas tretįjį kongresą — mes drauge su visa mūsų tauta augome, stiprėjome, kovojome jos kovas, sirgome jos vargais, džiaugėmės jos laimėjimais, o kas svarbiausia - visada ėjome tiesiai augštųjų idealų linija ... Šiandien mes galime sakyti sau ir kitiem, kad mes turime gryną sąžinę, kilnias intencijas, nepalenkiamus pasiryžimus tarnauti Dievui ir Tėvynei".

Kad sąžinė ir toliau liktų gryna, o pasiryžimai kilnūs ir vaisingi, kad tėvynė tikrai suspindėtų atgimimo aušra, reikia dar labiau *susiprasti, susiorganizuoti, kurti ir kovoti.* Tokiu šūkiu buvo kviečiamas tretysis kongresas Kaune.

*

TREČIOJO Kongreso dalyviai rinkos birželio 21, šeštadienį, Valstybės teatro sodelin, pačiame miesto centre. Antrasis kongresas 1925 posėdžiavo teatre; tretysis — sode prie teatro. Medinė pašiūrė su scena prieš kėdes atvirame lauke buvo vadinama Vasaros teatru. Visa aplinka Federacijos vadui prof. St. Šalkauskiui nebuvo prie širdies. Jis nusiskundė atidaromajame savo žodyje: *"Mūsų priešų padaryta viskas, kad mes negalėtume ... tinkamai pasireikšti ir parodyti katalikiškąjį savo veidą plačiajai publikai: mes esame suspausti*

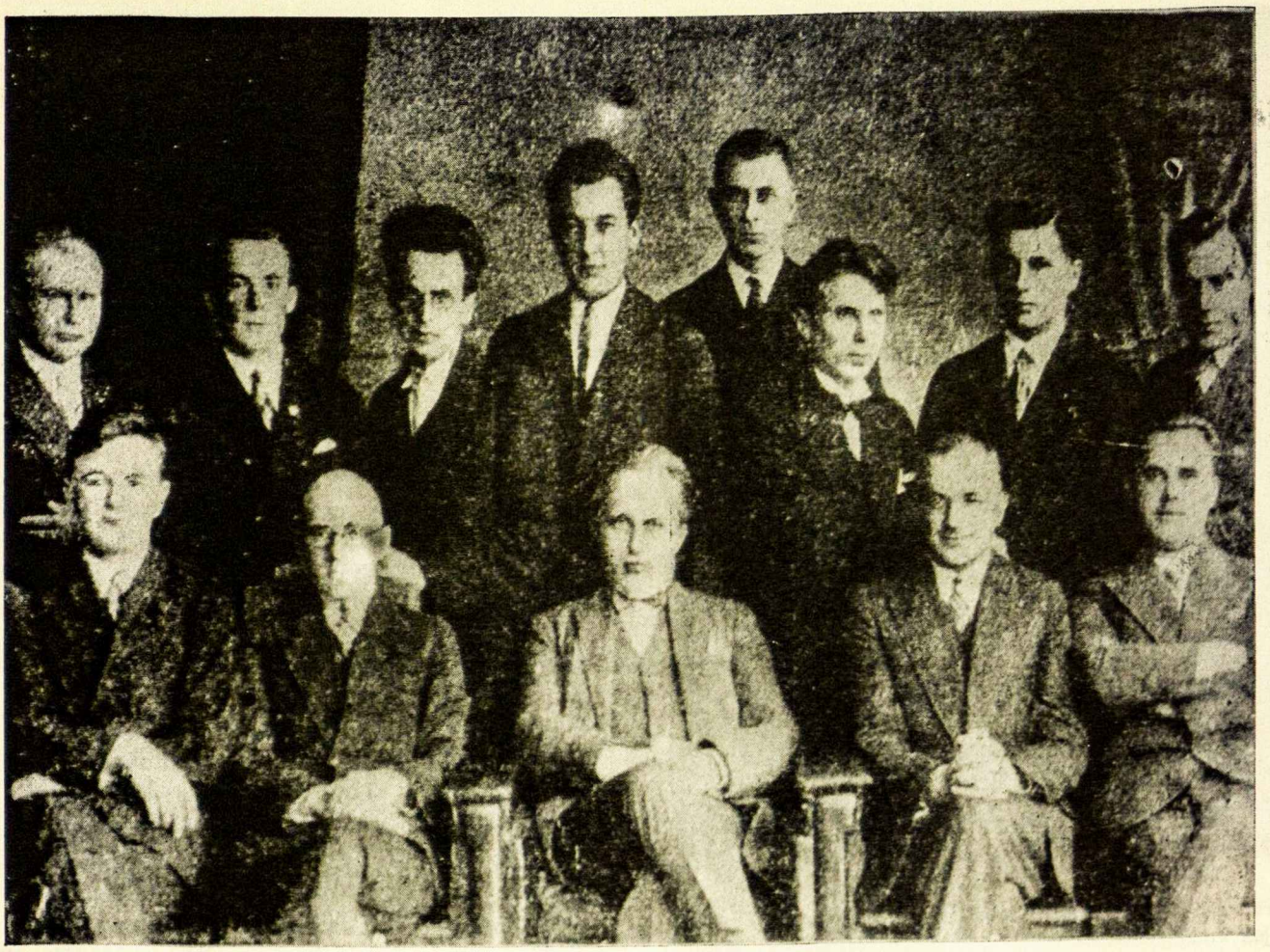

Kongresui rengti komitetas; sėdi iš k. į d.: J. Laučka — dainų organizat., St. Rauckinas — sekret., Ed. Turauskas — pirm., St. Lušys — vicepirm., S. Zareckas — spaudos parod. org.; stovi: B. Krikščiūnas — ūkio kom. pirm., B. Bučinskas — sporto organ. v., J. Keliuotis — propagandos kom. pirm., K. Mockus — misterijos organ., A. Žirgulys — Kongreso vadovo redaktorius, P. Janulis — meno parodos organ., J. Bazevičius — technikinės komisijos pirmininkas, Vl. Viliamas — vyriausias tvarkdarys. Nuotrauka iš 1930 m. "Ateities"

nepatogiose sąlygose, mes esame nustumti į užkampius."

Kitados toje vietoje buvo kapinės. Kitados rusai čia norėjo statydinti rūmus Žemaičių vyskupui ir kunigų seminarijai. Dabar tame Vasaros teatre buvo susirinkusi kone visa augštoji dvasinė vyresnybė. Garbės prezidiume, apsuptam 14 vėliavų, sėdėjo popiežiaus nuncijus arkivyskupas Riccardo Bartoloni, Kauno metropolitas arkivysk. Juozapas Skvireckas, vyskupai — Juozapas Kukta, Kazimieras Paltarokas, Mečislovas Reinys; prel Aleksandras Dambrauskas, Universiteto prorektorius prel. Blažiejus Česnys, Katalikų Veikimo Centro pirmininkas Antanas Tumėnas. Sveikino dar kiti vyskupai, įvairios katalikų organizacijos, Lietuvos vyčiai iš Amerikos, Rygos ir Karaliaučiaus universitetų studentai, Latvijos lietuviai studentai, vilniečiai, abi tautininkų studentų korporacijos — Neo Lituania ir Filiae Lituaniae. Nei vieno dalyvio ir jokio žodžio nebuvo iš tautininkų vyriausybės. Nebuvo leista nei eisenos mieste

Nuncijus Riccardo Bartoloni sveikindamas kalbėjo apie katalikiškąją akciją ir socialinį veikimą: "Katalikiškoji akcija rūpinasi įspausti savo gaivinančios dvasios žymes visiem žmonėm ... reformuoti visuomenę pilnai krikščioniškoje dvasioje — visa atnaujinti Kristuje ... Tai nėra tiktai dvasinis ir religinis veikimas ... Tai socialinis veikimas pilna to žodžio prasme; jis rūpinasi visuomenės augščiausiu gėriu ir jos pagrindiniais reikalais. Jūs *esate pati didžiausioji to katalikiškojo veikimo viltis, nes iš jūsų turės išeiti vadų kadrai"* — kreipėsi į studentus ir moksleivius ateitininkus, kurių kongrese buvo daugiausia.

Kongrese buvo įregistruota 1142 moks-

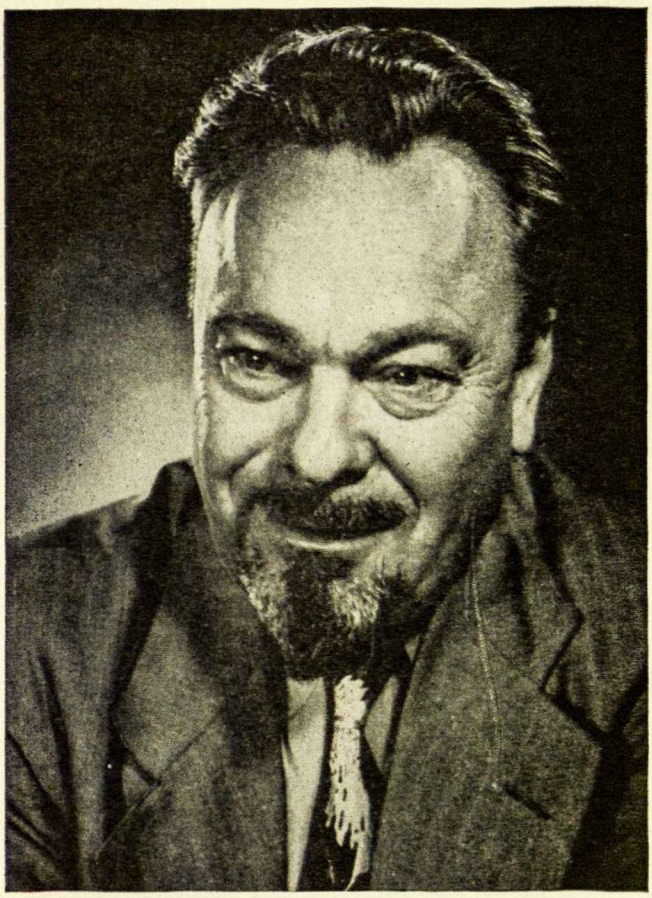

Prof. K. Pakštas, išrinktas 1930 m. Ateitininkų Federacijos vadu. Nuotr. V. Maželio

leiviai, 541 studentas, 115 sendraugių ir 321 svečias — viso 2168 dalyvių.

*

KONGRESO dviem visumos posėdžiam pirmininkavo dr. A. Juška ir dr. Pr. V. Raulinaitis. Pirmajame posėdyje, birželio 21, priimtas kongreso reguliaminas, išklausyta sveikinimų ir Federacijos veiklos pranešimų. Antrajame, užbaigiamajame, birželio 23, priimtos rezoliucijos ir išrinkta nauja Federacijos vadovybė.

Rezoliucijos apėmė Ateitininkų organizacijos veiklą ir opius lietuvių tautos reikalus: teisėtumą ir tvarką valstybėje, krikščioniškos moralės pagilinimą, paskubinimą kultūros darbo ir pažangos — *"negaištant prasiveržti į pirmąsias kultūringųjų tautų eiles"*. Rezoliucijose, be to, buvo priminti praeities pamokymai, susiję su trimis sukaktimis: šv. Augustino 1500 metų, Vytauto Didžiojo — 500 ir Ateitininkų organizacijos — 20.

Vyriausion Valdybon išrinkta: vadu prof. K. Pakštas, dvasios vadu prel. Pr. Kuraitis, gen. sekretorium J. Štaupas. Tarybon: pirmininku Ed. Turauskas, nariais — dr. P. Bielskus, dr. L. Bistras, O. Kriščiūnienė, dr. J. Leimonas, prof. P. Malakauskas, prof. V. Mykolaitis, dr. Pr. V. Raulinaitis, vysk. M. Reinys, dr. Kl. Ruginis. Prof. St. Šalkauskis, atsisakęs iš Federacijos vadų, išrinktas pirmuoju Garbės nariu. Garbės pirmininku dar Palangos konferencijoje 1927 buvo išrinktas prof. Pr. Dovydaitis.

*

SEKCIJŲ posėdžiai buvo pirmąją kongreso dieną, birželio 21, popiet. *Abstinentai* posėdžiavo Ateitininkų namuose (Laisvės al. 3), vadovavo stud. O. Urbonaitė. Paskaitą skaitė stud. L. Tamošauskas "Abstinencija ir gyvenimas". *Eurcharistininkai* buvo susirinkę Jėzuitų namuose prie Rotušės aikštės, vadovavo stud. A. Masionis. Paskaitą skaitė prof. St. Ūsoris — "Eucharistininkų veikimas ir uždaviniai šių laikų gyvenime". *Meno ir mokslo* sekcijos dalyviai tarėsi Ateitininkų namuose, vadovavo stud. L. Dapkūnaitė. Paskaitą skaitė J. Keliuotis — "Kaip įsigyti estetinę kultūrą". Bernardas Brazdžionis ir P. Karūza skaitė savo eilėraščius. *Visuomenininkai* buvo palikę posėdžiauti Vasaros teatre, vadovavo stud. K. Mockus. Paskaitą skaitė prof. A. Maliauskas — "Naujos socialinės linkmės."

Atskiri posėdžiai vyram, moterim ir jauniem ateitininkam buvo antrąją kongreso dieną, birželio 22, sekmadienį. Iš ryto Kauno bazilikoje visi buvo susirinkę *pamaldom*. Mišias aukojo vysk. M. Reinys, vienas iš pirmųjų ateitininkų organizatorių, miręs prieš keletą metų Vladimiro kalėjime kaip Vilniaus arkivyskupas, kankinys. Popiet *vyrų* posėdis buvo Ateitininkų namuose, vadovavo stud. A. Damaševičius-Damušis. Paskaitą skaitė prof. Pr. Dovydaitis — "Vyriškumas ir jo pasireiškimas." *Moterys* buvo susirinkusios Vasaros teatre, vadovavo E. Sabalytė. Paskaitą skaitė St. Ladygienė — "Modernioji kultūra ir katalikės moters uždaviniai". Moksleivių ateitininkių tuo metu buvo per 2000. *Jaunųjų ateitininkų* (I-IV kl.) posėdis buvo Ateitininkų namuose, vadovavo MAS pirm. J. Laučka. Paskaitą skaitė dr. Kl. Ruginis — "Ateitininko pasiruošimas gyvenimui". Jaunųjų at-kų tada buvo 83 kuopos.

*

VAIZDINĘ kongreso programą sudarė spaudos bei meno parodos, misterija ir sporto šventė.

Spaudos parodoje buvo išstatyta 713 leidinių — 505 originalių veikalų, 17 verstinių ir 91 žurnalas. Pirmąsias vietas savo veikalais užėmė A. Dambrauskas-Jakštas (56), Pr. Dovydaitis ir St. Šalkauskis. Prie vyresniųjų jungėsi moksleiviai, kurie pateikė savo 146 laikraštėlius. Paroda rūpinosi ateitininkiškos spaudos administratorius Simanas Zareckas.

Meno parodą organizavo P. Janulis. Buvo išstatyta liaudies meno, rankdarbių ir grafikos. Visų dėmesį traukė medžio raižiniai dr. Eliziejaus Draugelio, kuris yra nupiešęs viršelį pirmajai "Ateičiai" (1911).

Sporto šventę rūpinosi prof. Juozas Eretas ir stud. B. Bučinskas. Programą paruošė Lietuvių Gimnastikos ir Sporto Federacija (LGSF). Dalyvavo vyrų 15 klubų ir moterų 14. Šventė truko dvi dienas — birželio 21 ir 22.

Misterija Vytauto ąžuolyne birželio 22, sekmadienio vakare, sutraukė gausiai Kauno visuomenės. Vytauto Didžiojo metam buvo pavaizduotas "Amžių Karžygys", kuriame atsispindėjo ir amžinoji lietuvio kovą už savo tautos būtį. Misteriją parašė ir pravedė rašytojas Vyt. Bičiūnas. Muziką davė J. Dambrauskas, kuris buvo sukūręs gražias meliodijas ir "Nuvainikuotajai Vaidilutei" — pirmajai ateitininkų misterijai. Dr. J. Grinius tarė žodį — "Ateitininkai ir menas."

*

ŽODIS ateitininkam ir lietuvių visuomenei dar buvo tartas Karo Muzėjaus sodėlyje. Neleidus viešos eisenos, kongreso dalyviai būreliais susirinko prie Nežinomojo Kareivio kapo vakarinėm vėliavos nuleidimo apeigom. Tą kartą dalyvavo svečiai iš Vilniaus, Mažosios Lietuvos, Latvijos, Amerikos. Ateitininkų Federacijos vado pareigom išrinktas prof. Kazys Pakštas ragino *"nupinti iš brangios Tėvynės gyvąjį vainiką ir padaryti iš jos pasigerėjimą būsimųjų amžių kartom"*. Nuaidėjus bokšte trimitam ir giesmei "Marija, Marija," kongreso dalyviai ir svečiai išsiskirstė. Tretysis kongresas baigėsi.

Jis praėjo pakilia nuotaika, bet galima buvo pajausti susirūpinimo. Ženklai nebuvo geri. Dar kongresą atidarydamas prof. St. Šalkauskis pabrėžė: "Pasiryžę visa atnaujinti Kristuje, tarnaujant Dievui ir Tėvynei, *mes galime rasti kiekvienam klausimui dorą sprendimą ir dirbti pozityviai kiekvieną darbą nors ir sunkiom aplinkybėm"*.

Juozas Štaupas, išrinktas gen. sekretorium Nuotr. iš 1930 m. "Ateities"

Aplinkybės po kongreso pasidarė dar sunkesnės. Nepraėjo nė trijų mėnesių, kaip Švietimo Ministerija 1930 — Vytauto Didžiojo — metais rugpiūčio 30 savo aplinkraščiu (Nr.244) uždraudė moksleiviam ateitininkam veikti. Lietuvos vyskupų konferencija rugsėjo 16-17 nurodė vyriausybei, kad tas sprendimas prieštarauja mokyklų įstatymui (41 str.) ir konkordatui (15 str.), bet tai nieko nepadėjo. Ėmęsis konkordato teises ginti nuncijus Riccardo Bartoloni, kuris kongrese savo kalboje *aiškiai atskyrė katalikiškąją akciją nuo politikos,* tautininkų vyriausybės buvo paprašytas Lietuvą apleisti (1931). Tarptautinėje spaudoje buvo nepalankiai atsiliepta apie tokį neapdairų Lietuvos vyriausybės žingsnį.

Ateitininkai išlaikė pasiryžimą dirbti ir pasunkintom sąlygom. Jie išsilaikė dar sunkesnėm mūsų tautai dienom. Jie gyvi ligi šiol. Jie dideliais būriais plauks į Chicagą rugsėjo pirmom dienom, kaip gausūs jų būriai rinkosi į pirmuosius tris kongresus Kaune, ketvirtąjį Telšiuose (1935) ir į penktąjį Chicagoje (1954). Šeštasis, jubilėjinis ir auksinis, tebūnie toks gausus ir įspūdingas, kiek tik galima dabartinėmis aplinkybėmis!

ATEITININKIJOS LIUDIJIMAS

J. KIDYKAS, S.J.

"Jūs būsite man liudytojai Jeruzalėje, Samarijoje ir iki žemės pakraščių" (Apd. 18)

Nors ir kažkaip nemielas ir mums nepriimtinas yra komunizmas, bet negalima nepripažinti, kad jo nešėjai yra apsėsti minties sukomunistinti visą pasaulį: tuo tegyvena, tam tikslui vartoja visas priemones, politiką, pramonę, mokslą, literatūrą, meną, žodžiu, visa ką tik gali. Kas taip persiima nors ir klaidinga idėja ir kas taip aukojasi jai skleisti, negali nelaimėti jai daug sekėjų. Bet tas fanatiškas komunistų uolumas nėra pasauliui naujiena.

Tikrai giliai įsitikinę skelbiama tiesa, gyvendami pagal skelbiamuosius įsitikinimus ir už tai galvas guldydami, pirmųjų šimtmečių krikščionys laimėjo savo laikų pasaulį Kristui ir jo idealams.

Jei šiandien didelė krikščionijos dalis išgyvena katakombų laikus, jei daug kas šiandien skundžiasi, jog katalikybė nebepajėgianti formuoti moderniškąjį žmogų, tai ar ne dėl to, kad mes, katalikybės liudininkų daugybė, nebeturime to švento ir nesvyruojančio įsitikinimo Kristaus tiesos tikrumu, jos vienintelišku ir todėl daugelis pagal ją negyvename, už ją nesiaukojame iki paskutinio, jei ne kraujo, tai nors prakaito lašo.

Siųsdamas apaštalus pasaulio laimėti, Kristus tenorėjo, kad jie būtų jam gyvi liudytojai: "Jūs būsite man liudytojai ... iki žemės pakraščių", t.y. apaštalai ir savo žodžiu, kur žodis tiks, ypač savo gyvenimo pavyzdžiu. Jis turi rodyti, jog yra vienintelė tiesa ir tikrovė, vienintėlis kelias į laimingą, dieviškos meilės kupiną gyvenimą. Ir iš tiesų, ano meto pagonys matė, jog krikščionims Kristus yra viskas, o visa kita niekai! To pakako. Tas pavyzdys už viską stipriau veikė. Jei šiandien plačiosios masės nebėra katalikybės traukiamos, tai ar nebus dėlto, kad didelis save katalikais tebelaikančiųjų skaičius nebėra tuo raugu, nė ta šviesa, nė ta druska, kuria turėtų būti? Argi ne daugelis bijo ir net gėdisi išsiskirti iš pagoniškosios masės ir todėl negali pagauti jos dėmesio, negali jos sužavėt, kilnesniu, dieviško džiaugsmo, dieviškos laimės ir entuziazmo kupinu gyvenimu, kadangi patys jo neturi?

Kažkas rašė: "Mes nesame pasmerkti praeiti pro viens kitą nepadarydami viens kitam jokios įtakos. Ar mes norim, ar nenorim, mes visi esame liudytojai. Visi turim susidarę ar vienokią, ar kitokią gyvenimo filosofiją ir ją, jučiom ar nejučiom, skelbiame savo darbais, savo kasdieniu gyvenimu. Ta mūsų filosofija įtakoja kitus. Visi mūsų veiksmai atsiliepia kitų gyvenime, atpalaiduodami neregimas jėgas, ar tai geram, ar tai blogam." Mes nesame ir negalim būti geri tik sau, ar blogi tik sau, kaip nė vienas kūno sąnarys negali skaudėti tik sau. Mūsų katalikiškas gerumas ar blogumas veikia kitus.

Tai pripažinus gyvenimo faktu, šianden ne tik Katalikų Bažnyčiai, bet ir visam pasauliui tikri, gyvi, iki kaulų smegenų Kristumi persiėmę ir jį kasdieniame gyvenime spinduliuoją liudytojai yra mirties ar gyvybės reikalas. Kai didžioje pasaulio dalyje Kristus šiandien vėl kraujuoja prie kryžiaus, kai čia pat, aplink mus, milijonams Kristus atrodo nemodernus, negyvenimiškas ir dėl to išguitinas iš šeimos, mokyklos, ir iš viso moderniškojo gyvenimo sričių, tai Jis tikrai liks išguitas, jei mes Jo čia nesugrąžinsime. Tik mumis prisidengęs Kristus gali šiandien vėl veikti gyvenimą ir atnaujinti jį tiesoje, taikoje ir laimėje.

Prieš metų pusšimtį atrodė, jog Lietuvos šviesuomenė nugarmės rusiškojo nihilizmo prarajon ir su savimi tenai nutrauks visą Lietuvos liaudį. Tada buvo modernu, pažangu ir moksliška šaipytis iš Dievo, iš Kristaus ir Jo Bažnyčios, garbinti pirmeiviškąją bedievybę. Tada buvo nepopuliaru inteligentui prisipažinti katalikų, nes katalikybė buvo suplakta su tamsybe. Tuo kritišku momentu atsiradęs jaunuolių būrelis metė šūkį: "Visa atnaujinti Kristuje"! Po 50 metų šiandien mes regim, kad Kristaus ke-

A. A.
VYSK. V. PADOLSKIS

Gegužės 6 Romoje mirė vysk. Vincentas Padolskis. Mirė netikėtai, po trumpos, vos savaitę trukusios sunkios ligos, sulaukęs tik 56 metų.

Buvo gimęs 1904 balandžio 24 Virbalyje, gausioje ūkininko šeimoje. Buvo jauniausias iš septynių vaikų. Pradžios mokyklą baigė Virbalyje, toliau mokėsi Kybartų gimnazijoje. Filosofijos ir teologijos mokslus ėjo Friburgo universitete, Šveicarijoje, vėliau — Romoje. Kunigu įšventintas 1927 rugpjūčio 21, Virbalio bažnyčioje. Įsigijęs filosofijos ir teologijos daktaro laipsnius, toliau studijas tęsė šv. Rašto Institute Romoje, kur gavo licenciato laipsnį, o vėliau tapo šv. Rašto kandidatas daktaro laipsniui gauti. Studijų tikslais atliko mokslines keliones į Šventąją Žemę.

Kai tik sugrįžo į Lietuvą, vysk. A. Karosas pakvietė į Vilkaviškio kunigų seminariją profesoriauti. Dėstė graikų, hebrajų kalbas ir šv. Raštą. 1937 buvo pakviestas į Vytauto Didžiojo universiteto teologijos — filosofijos fakultetą profesoriaus pareigoms. Vyskupu paskirtas 1940 liepos 18, kai Lietuvą okupavo bolševikai. Buvo Vilkaviškio vyskupu pagelbininku.

1944 rudenį pasitraukė į vakarus, tremtyje lankė lietuvių pabėgelių stovyklas, rašė ganytojiškus laiškus, teikė lietuviam Sutvirtinimo sakramentą. Lietuvių katalikų ir tėvynės reikalais atliko visą eilę svarbių kelionių į Prancūziją, JAV, Kanadą ir k.

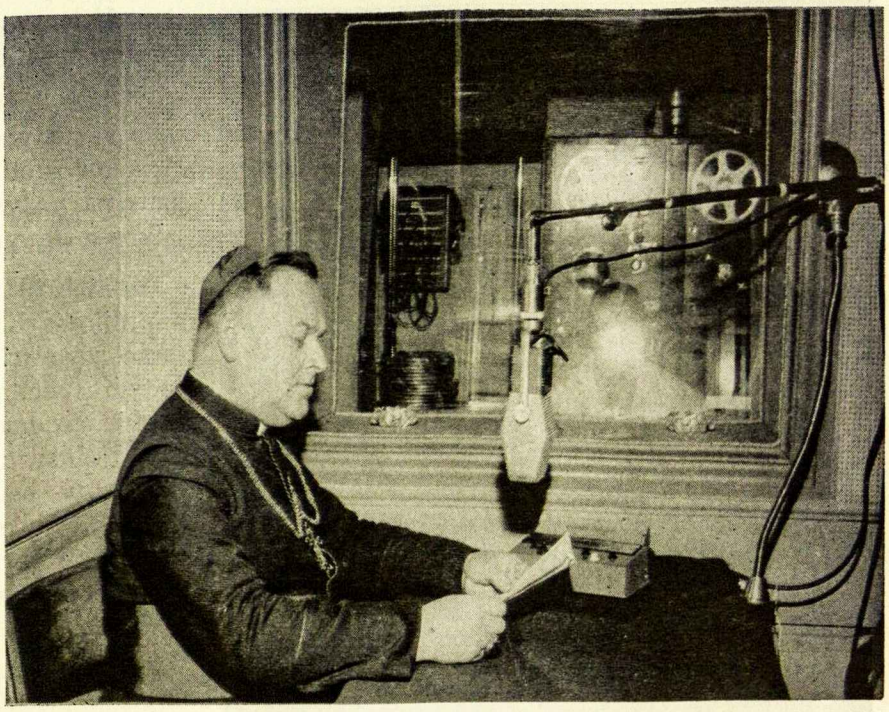

Vysk. Vincentas Padolskis kalba per Vatikano radiją į Lietuvą

Nuo 1950 vadovavo šv. Kazimiero kolegijai Romoje.

Vysk. V. Padolskis buvo gerai pasirengęs mokslininkas, pamėgęs savo darbą. Dėstydamas stengėsi ne tik perteikti Dievo žodį, bet ir įkvėpti šv. Rašto meilę. Paskaitom rūpestingai ruošdavosi. Studentai stebėdavosi jo atmintim ir dideliu išsilavinimu. Pastebėjęs didesnius kai kurių klierikų gabumus, ragindavo dar labiau gilintis ir paskui tęsti mokslus garsiuose Europos universitetuose.

Nors ir turėjo daug paskaitų ir tiesioginio darbo, bet vyskupas rado laiko rašyti mokslinius straipsnius. Parašė tris knygas: "Kryžiaus aukos idėja šv. Povilo laiške žydams (prancūziškai), " šv. Teresėlė Vaikelio Jėzaus", "Kelionė į Šventąją Žemę". Visą eilę mokslinių straipsnių Senojo ir Naujojo Testamento temomis buvo išspausdinta moksliniuose žurnaluose.

Palaidotas gegužės 9 Romoje, Cam Verano kapuose.

D.

---

liu pasuko didžiąją dalį Lietuvos mokslo jaunimo ne teorijomis, ne argumentais, ne skambiais žodžiais, o Kristaus tiesa susižavėję, ja persiėmę ir ja gyventi besistengią draugai ir draugės. Tai padarė entuziastiški Kristaus liudytojai.

Mūsų tautai ir visam pasauliui nepaprastai kritišku metu, kai vienai žmonijos daliai marksistinis ateizmas smurtu, kitai gi daliai kapitalistinis materializmas prabanga stengiasi sunaikinti brangiausias dvasios vertybes, auksinį savo gyvenimo jubilėjų švenčianti ateitininkija, man rodos, gerai padarytų kukliai ir drąsiai priešais visą lietuviškąją visuomenę išpažindama ir prisipažindama siekianti sekančių didžiųjų vertybių:

"Mes tikim žmogumi tapusį Dievą, Viešpatį Kristų, vienintėlę Tiesą, Kelią ir Gyvenimą, galintį išvesti pasaulį ir mūsų tautą iš chaoso bei grėsmės į Dievo vaikų laisvę, tvarką ir laimę ir todėl skelbiame Jį savo gyvenimo vadu.

"Mes tikim, jog kiekvienas esame šaukiami būti Jo Mistinio Kūno nariais, t.y. dalyvauti intymiausioje dieviškojo gyvenimo vienybėje, ir, kaip to paties Kūno nariai, mylėti vienas kitą, kaip įsikūnijusioji Meilė myli mus.

"Mes tikim negalį duoti savo tautai ir žmonijai nieko vertingesnio kaip patys tapti ir padėti kiekvienam lietuviui būti sąmoningu ir gyvu tos nuostabiosios vienybės nariu.

"Mes tikim, jog be intymių santykių su Kristumi ateitininkijos egzistencija ir veikla neturėtų prasmės. Todėl suprantame, jog nė vienas Federacijos narys negali protingai pasiten-

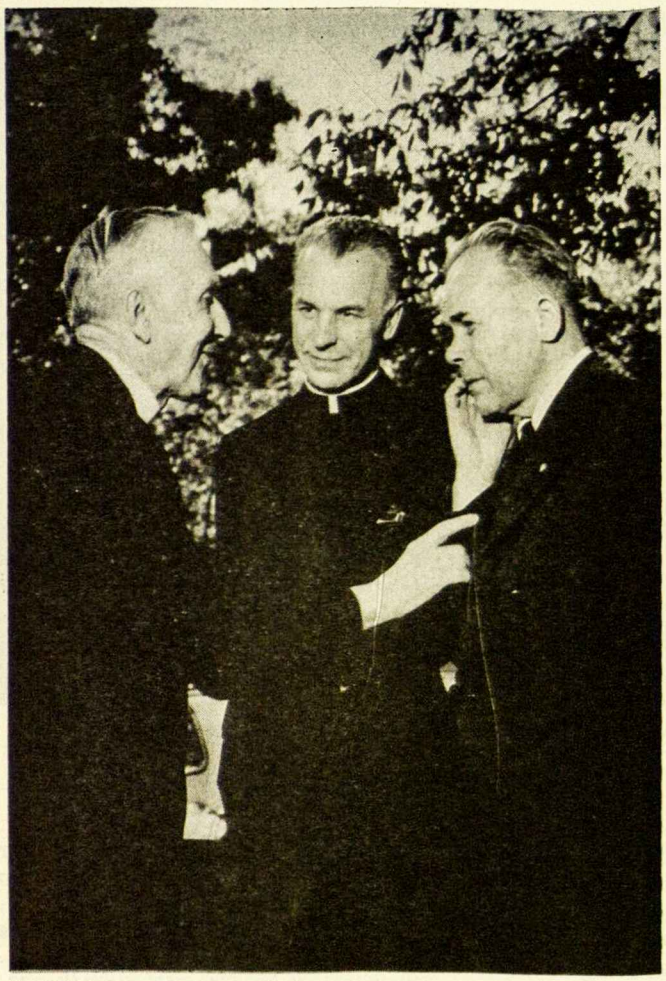

Kan. M. Vaitkus, kun. St. Yla ir S. Sužiedėlis ateitininkų šventėje Marianapoly (Plačiau žiūr. 150 psl.)

kinti religinio gyvenimo minimumu, nė vidutiškumu.

"Juo aiškiau suprantame ir juo skaudžiau išgyvename savo žmogiškąjį trapumą, juo labiau norim padėti viens kitam išvengti ir žodžių ir veiksmų, galinčių niekais paversti ar bent pažeisti intymiuosius mūsų santykius su Kristumi ir su bet kuriuo Mistinio Jo Kūno nariu.

"Kadangi intymiausias kontaktas su Kristumi randamas šv. Mišių aukoje ir Komunijoje, tai mes tikim, jog Altorius — Ostija turi būti mūsų gyvenimo ir veiklos centras, šviesos bei jėgų šaltinis, bei mūsų ištikimybės Viešpačiui manifestacija.

"Mes tikim, jog intymiems santykiams su Kristum užmegzti, palaikyti ir pagilinti, būtinai reikalingas yra susitelkimas, Jo asmenybės ir idealų studija. Todėl visos Sąjungos stengiasi padėti savo nariams susikaupti dvasiniu skaitymu ir minties malda.

"Mes tikim, jog tiesiausias kelias į Kristaus asmenybę yra per Mariją. Mes tikim, jog Kristaus Motina yra geriausias sudievinto žmogaus pavyzdys, todėl siekdami savo idealų, mes laikome Ją ypatinga savo Globėja ir Padėjėja.

"Mes tikim, jog žmogaus ir visuomenės atnaujinimas Kristuje suponuoja, kad mes pažįstame savo trūkumus, kad žinome Kristaus nurodymus bei patarimus, kad naudojamės tinkamomis priemonėmis. Todėl sąjungos labai rūpinasi sudaryti savo nariams sąlygas geriau pažinti save pačius (talentus, dorybes, ydas, trūkumus), išvystyti krikščioniškosios asmenybės geriausius privalumus (tikėjimą, viltį, meilę, kantrumą, toleranciją, draugiškumą, nesavanaudiškumą ir k.), nepasiduoti pagoniškajai aplinkos įtakai, o ją veikti Kristaus tiesa susirealinusia mūsų gyvenime.

"Mes tikime, jog šeima yra ir Švč. Trejybės vidinio gyvenimo atspindys, ir Kristaus nepertraukiamo ryšio su Bažnyčia simbolis, ir tautos egzistencijos pirmasis šaltinis. Todėl tai Kūrėjo institucijai reiškiame ko didžiausią pagarbą, kovojame ir kovosime su visais jos orumui, nesuardomumui ir šventumui gręsiančiais pavojais.

"Mes tikime, jog Katalikų Bažnyčia nėra grynai žmonių juridinis sambūris, o yra toliau gyvenąs, toliau savo išganomąją misiją tęsiąs gyvasis Kristus, todėl ją mylime, gerbiame, ją giname, su ja ir dėl jos kovojame ir norim būt ištikimi jai iki mirties.

"Mes tikime Kristaus pergale. Prie tos Jo pergalės norime aktyviai prisidėti. Mes tikime, jog šiandienėse demoniškųjų galių imtynėse su Viešpačiu negali būti neutralių stebėtojų — tai būtų Kristaus išdavimas. Todėl mes kviečiame ton žūtbūtinėn kovon įsijungti kiekvieną mokslus einantį ar jau baigusį lietuvį jaunuolį, jaunuolę, kuriam tos mūsų išpažįstamos tiesos atrodo vertos gyvenimo, pasiaukojimo ir kovos, ir kuris dairosi kilnių užsimojimų draugų."

Gerai išmąstyti, konkrečiomis studijų ir veiklos programomis paversti čia patiektieji punktai galėtų paversti pačius ateitininkus spinduliuojančios, tarnaujančios meilės židiniais ir sykiu patraukti Kristaus eilėsna daug gerų norų, kilnių idealų išsilgusių, bet iki šiol pasimetusių ir besiblaškančių širdžių.

JUBILĖJINIO ATEITININKŲ KONGRESO

PROGRAMA

PENKTADIENIS, 1960 RUGSĖJO 2

1. *Registracija* Jaunimo Centre ir "Congress" viešbutyje — 5:00 val. po piet.
2. *Sutiktuvių vakaras* Jaunimo Centre 7:00 val. vakaro.

Programoje:

a. Susipažinimas, užkandžiai

b. Meninė programa: montažas "Praeitis ir dabartis" — paruošia Chicagos moksleiviai ateitininkai; dailioji kūryba — Nerima Narutė, Kęstutis Keblys, Danutė Bindokienė.

c. Pasilinksminimas

d. Eisena su žibintais prie Nežinomojo Kareivio paminklo Jaunimo Centro darželyje — 10:30 v. vak.

Žodis jaunimui; giesmė "Marija, Marija."

II

ŠEŠTADIENIS, 1960 RUGSĖJO 3

1. *Pamaldos* Old St. Mary's bažnyčioje, 911 Wabash Ave — 9:00 val. ryte.

a. Šv. Mišios — aukoja kun. E. Paukštis, buvęs studentų ateitininkų kapelionas Maskvoje.

b. Pamokslas "Ištikimybė Kristui" — kan. F. Kapočius

c. Libera už mirusius — prel. Ig. Albavičius

2. *Pradedamasis posėdis* "Congress" viešbutyje — 10.00 val.

a. Kongresui Rengti Komiteto pirmininko K. Kleivos atidaromasis žodis;

b. Invokacija — kun. J. Kidykas, S.J., Ateitininkų Federacijos dvasios vadas;

c. Ateitininkų himnas

d. Kongreso prezidiumo ir komisijų sudarymas.

e. Ateitininkų Federacijos vado S. Sužiedelio žodis.

3. *Paskaita:* Pusė amžiaus ateitininkišku keliu — kun. St. Yla

Pietų pertrauka

4. *Akademinis posėdis* "Congress" viešbutyje — 3:00 val. po piet.

Paskaitos:

a. Ateitininkai ir modernioji civilizacija — dr. V. Vygantas

b. Ateitininkai ir katalikiškoji akcija — dr. A. Liulevičius

c. Ateitininkai ir lietuvių tautos egzistencija — dr. A. Sužiedėlis

Popiečio pertrauka

5. *Koncertas* Marijos Augštesnės Mokyklos salėje — 8:00 val. vak.

Dalyvauja: St. Baras — tenoras, M. Saulius — čelistas, D. Stankaitytė — sopranas; A. Vaznelis — baritonas. Akompanuoja A. Kučiūnas.

III

SEKMADIENIS, 1960 RUGSĖJO 4

1. *Jaunučių moksleivių posėdis* Marquette Park lietuvių parapijos salėje — 10:00 v. ryto

a. MAS jaunučių vado P. Naručio žodis;

b. Malda — kun. V. Rimšelis M.I.C., Vakarų apygardos dvasios vadas.

d. Pašnekesys: "Ištikimybė Kristui, ištikimybė Lietuvai"

d. Lituanistikos pažinimo varžybos

e. Meninė jaunučių programa

f. Eisena į bažnyčią su vėliavėlėmis

2. *Moksleivių Ateitininkų Sąjungos* posėdis Jaunimo Centre — 10:00 v. ryto

a. MAS pirmininko Vac. Kleizos žodis

b. Malda — kun. dr. Ig. Urbonas, MAS dvasios vadas

c. MAS referento inž. J. Rygelio žodis

d. Paskaita: Ateitininkų moksleivių ugdymasis inteligento uždaviniam — kun. dr. P. Celiešius; koreferentė A. Skirmuntaitė;

e. Pasisakymai ateities veiklos klausimais

PAX ROMANA VAJUI PRAĖJUS

Pax Romana pirmininku išrinkus SAS atstovą dr. Vytautą P. Vygantą, susilaukėme dar vieno laimėjimo tarptautinėje veikloje. Jis reikšmin- salygom. Nevisos tarptautinės organizacijos, kad ir kovojančios su bolševizmu, nori pripažinti lygias teigas dar tuo, kad pasiektas tremties ses pavergtiem. Kai buvome laisvi, Pax Romana vadovybėje turėjome tik vicepirmininką velionį dr. Praną Dielininkaitį (1935-36). Dabar turime pirmininką.

Laikome kad tai reikšminga ne vien ateitininkam bei katalikam, bet apskritai lietuviam ir Lietuvos reikalui, juo labiau, kad ateitininkų studentų pastangom Pax Romana suvažiavimo Filipinuose proga buvo suruošta antikomunistinė paroda Tolimųjų Rytų kraštam, kur komunizmas smelkiasi visais būdais. Deja, nei vieno nei antro fakto platesnioji mūsų visuomenė reikiamai neatžymėjo ir prašoma neparėmė. Paramos padarytom išlaidom nesulaukta nė iš mūsų laisvinimo veiksnių, į kuriucs buvo kreiptasi. Tiktai ALR Katalikų Federacija dosniai parėmė 200 dolerių auka. Už tai jai didelis ačiū!

Kelionės ir kitom išlaidom padengti Ateitininkų Federacijai susidarė per 400 dolerių trūkumas. Teko specialiu laišku kreiptis į sendraugius. Tas vieno dolerio vajus buvo tam tikras mūsų solidarumo, pareigingumo ir paslaugumo egzaminas. Jo rezultai tokie:

Išsiųsta 920 laiškų. Tiek yra Ateitininkų Federacijos valdybos kartotekoje sendraugių J.A.V. ir Kanadoje, kurie atsiliepia vienu ar kitu reikalu. Jie laikomi dar "gyvi" nariai.

Gauta 206 atsakymų. Aukojo: po 1 dol. — 124, 2 — 94, 3 — 12, 4 — 1, 5 — 26, 7 — 1, 6 — 10, 15 — 1, 25 — 2. Viso gauta 609.25. Papildomų išlaidų padaryta 55 dol.: paš tas , vokai, popierius.

Taigi, skola visiškai padengta atsiliepusio ketvirtadalio sendraugių. Labai dėkui uoliesiem!

Kartu su aukomis atėjo padrąsinančių žodžių, iš kurių norisi vieną kitą pacituoti. "Siunčiu du dolerius, nes gali būti tokių sendraugių, kurie ir vieno dolerio negalės aukoti" (J. Rapšys, Chicago, Ill.). "Ne tik Pax Romana, bet ir daugiau tokių finansinių reikalų galėtų būti tokiu būdu sutvarkyti" (Pr. Zaranka, Detroit, Mich). "Tokiam geram tikslui malonu ir aukoti" (P. Gaučys, Chicago, Ill.). "Neatidėliodamas noriu atsiliepti į Jūsų rūpestį. Siunčiu savo dalį. Manau, kad visi greitai ir aktyviai atsilieps" (A. Tumosa, Chica- Ill.). "Kada tik kreipsitės, mielai paremsime. Suprantame, užjaučiame" (Č. Dielininkaitė, Waterbury, Conn.). "Sveikiname Jūsų gražius užsimojimus" (J. Kojelis, Los Angeles, Cal.). "Atsiliepdamas į Jūsų gegužės 6 laišką, prisiunčiu 15 dol. auką bet nenoriu, kad tuoj būtų tas pagarsinta, kaip paprastai čia priimta" (X, Boston, Mass.).

Neskelbiame visų aukotojų pavardžių, bet jas žinome ir liekame didžiai dėkingi. Dar kartą nuoširdus visiem ačiū!

Ateitininkų Federacijos Valdyba

---

3. *Studentų Ateitininkų Sąjungos* posėdis Jaunimo Centre — 9:00 v. ryto

a. SAS pirmininko S. Leimono žodis

b. Malda — kun. J. Navys, M.I.C.., SAS dvasios vadas

c. SAS referento dr. V. Vyganto žodis

d. SAS naujos Centro Valdybos pristatymas

e. Paskaita: Ateitininkai studentai ir akademinė jaunuomenė — J. Šoliūnas; koreferentas R. Šliažas;

f. Diskusijos, pasitarimas

4. *Ateitininkų Sendraugių Sąjungos* posėdis Marijos Augštesnėje Mokykloje — 9:00 val. ryto

a. ASS pirmininko dr. V. Manelio žodis

b. Malda — prel. Pr. Juras, ASS dvasios vadas.

c. ASS referento St. Lušio žodis

d. Paskaita: Ateitininkai ir katalikiškoji šviesuomenė — kun. dr. V. Bagdanavičius, MIC, koreferentas A. Žemaitis.

e. Pranešimas: Ateitininkai kituose kontinentuose — P. Povilaitis

f. Diskusijos, pasitarimas

5. *Pamaldos* Švenč. M. Marijos Užgimimo bažnyčioje — 12:15 val.

a. Pontifikalines Šv. Mišias aukoja J.E. vysk. V. Brizgys

b. Pamokslas "Ištikimybė Lietuvai" —prel. M. Krupavičius

6. *Baigiamasis posėdis* Marijos Augštesnės Mokyklos salėje — 3:00 val. po piet.

a. Garbės svečių pristatymas

b. Ateitininkų Federacijos Tarybos pirmininko dr. A. Damušio žodis

c. Sveikinimai

d. Ateitininkų Federacijos Valdybos pranešimas — kun. V. Dabušis, gen. sekretorius

e. Pranešimai iš sąjungų posėdžių

f. Dekliaracija

g. Prezidiumo pirmininko uždaromasis žodis

h. Malda — prel. J. Balkūnas

i. Lietuvos himnas

7. *Banketas* "Congress" viešbutyje — 7:30 v.v.

a. Malda

b. Vaišės

c. Banketo pirm. prof. B. Vitkaus žodis

d. Svečio žodis

e. Meninė programa: dalyvauja sol. Pr. Bičkienė — sopranas

f. Atsisveikinimo žodis

g. Šokiai — nuo 10:00 iki 2:00val.

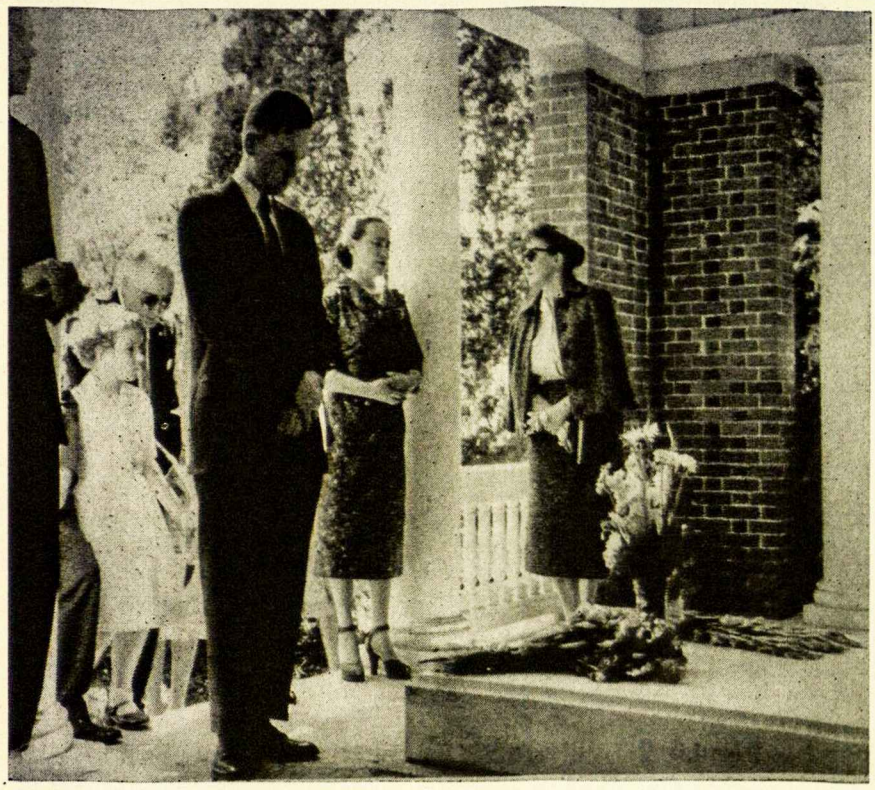

Uždedamos gėlės ant kun. J. Navicko kapo (Plačiau žiūr. 150 psl.)

TINKAMAI IR MALONIAI

ALFA SUŠINSKAS

I

Mokėti tinkamai ir maloniai elgtis su žmonėmis yra didelis ir gyvas menas, taktu vadinamas.

Visi pripažįsta taktingumo vertę, bet nevisi esti taktingi. Dėl to apie vienus žmones galima su malonumu atsiliepti: jie visada tinkamai, taktingai pasielgia, o apie kitus tenka apgailestaujant šitaip pasakyti: jie neturi taktingumo, jie netaktingai, įžeidžiamai kalba...

Taktingumui ugdyti bei palaikyti labai daug padeda auklėjimas, saviaukla ir tikras religinis gyvenimas.

Bet kas gi yra taktas ir koks žmogus yra taktingas?

"Lietuvių kalbos vadovas", P. Skardžiaus, St. Barzduko ir J. Laurinaičio sudarytas, taktą aiškina šitokiais žodžiais: "Tono, laiko matas; sprendimo ir elgesio saikumas, švelnumas". O "Websters Collegiate Dictionary" jį šitaip nusako: "1. Palietimo pajautimas. 2. Jautrus, dvasinis suvokimas, pastebėjimas; malonus nusimanymas, ir kas tinka daryti ir kalbėti bendraujant su žmonėmis ir jų neįžeidžiant".

Pats takto žodis yra lotyniškas ir turi kelias reikšmes. Mes gi jį čia imame dvasine prasme — kaip tinkamą žmogaus elgesį su kitais.

Taigi žmogaus taktas yra jo sugebėjimas tinkamai ir maloniai elgtis bei kalbėti su žmonėmis jų nepažeminant ir neįžeidžiant.

II

Asmeninis žmogaus taktas yra mokėjimas elgtis su žmonėmis, su kuriais bendraujama. Takto žmogus visada sugeba įvertinti kitą žmogų. Taktingasis nemalonius, nemielus, nors ir teisingus, dalykus moka pasakyti tinkama ir neįžeidžiančia forma. Juk nemaloni teisybė būna netokia karti, kai ji pasakoma meilia ir švelnia forma.

Taktingasis žmogus pasižymi gražiomis takto savybėmis.

1. Besikalbėdamas su žmonėmis, jis nepraranda dvasinės pusiausvyros ir nepasiduoda pykčio aistrai. O jei jau jis turi kalbėtis, būdamas susierzinęs, tada pirmiausia jis stengiasi susivaldyti, nes jis supranta, kad susierzinimas bei pyktis susilpnina protavimą ir yra netakto šaltinis. Taktingas uoliai kontroliuoja save ir yra nuosaikus: jis neperdeda kalbėdamas ir elgdamasis.

2. Takto žmogus pilnai ir aiškiai pripažįsta kito žmogaus teises bei nuopelnus ir jų nemažina bei nenutyli.

3. Savo santykiuose su žmonėmis jis vadovaujasi artimo meile, kuri yra takto įkvėpta: kas neturi artimo meilės, dažniausiai neturi nė takto. Dėl to taktingasis niekur savęs pirma neiškiša, o visada pirmiausia atsižvelgia į kito asmens reikalus: jis vengia visko, kas kitam sudaro nemalonumą ar skausmą, kas kito gerbę ir gerą vardą pažeidžia. Taktingasis žmogus stengiasi pamatyti ir pamatęs pripažįsta, kas yra gera kitame žmoguje: jis ne šešėlių jieško kitame, o šviesių ir vertingų bruožų, kurių jis, aišku, ir randa.

III

Be asmeninio takto, dar yra ir organizacinis taktas. Šios rūšies taktas yra būtina savybė

KUN. VIKTORO DABUŠIO SUKAKTIS

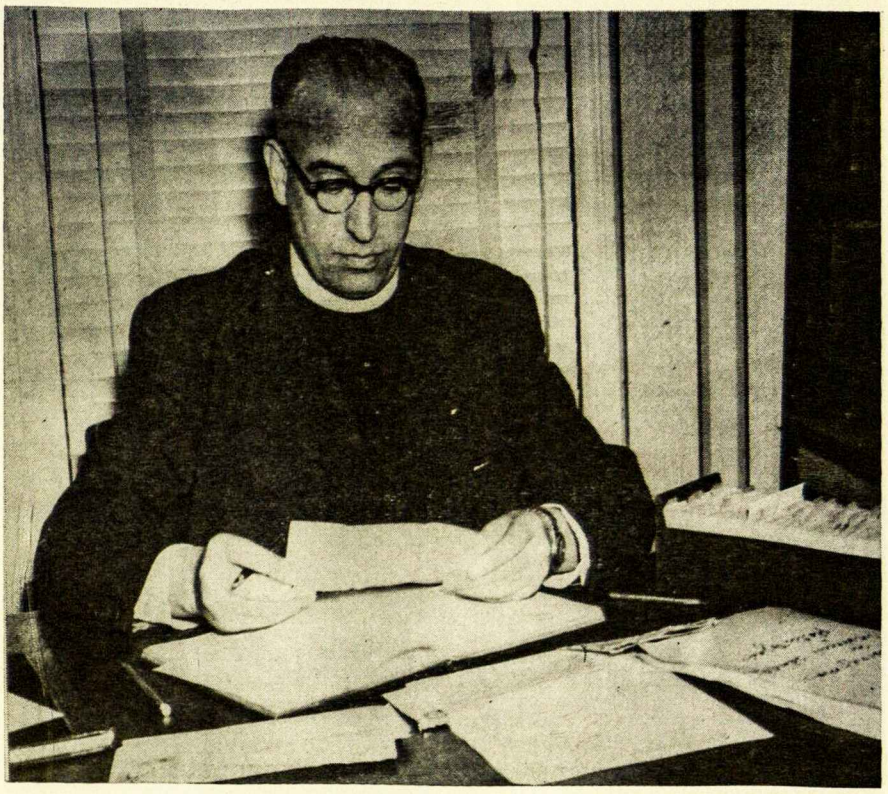

Kun. V. Dabušis prie darbo stalo — Nuotr. V. Maželio

Mūsų Ateities administratorius ir Ateitininkų Federacijos gen. sekretorius ir Darbininko redaktorius **kun. Viktoras Dabušis** birželio 15 sulaukė 25 m. kunigystės sukakties. Gimęs 1910 gruodžio 8 Raseinių apskr., Girkalnio valsčiuje, Graužų kaime, 1935 baigė Vytauto Didžiojo Universiteto teologijos — filosofijos fakultetą ir buvo įšventintas kunigu. Vikariavo Pagiriuose, Šiaulių šv. Jurgio parapijoje, buvo Katalikų Veikimo Centro Kauno rajono reikalų vedėju, vėliau Pagirio kelbonas. Vokietijoje nuo 1945-1951 Schleswigo-Holsteino srities dekanas ir tautinio delegato įgaliotinis anglų zonoje. Į Ameriką atvyko 1951. Ateitį pradėjo administruoti 1952, o Ateitininkų Federacijos gen. sekretoriumi yra nuo 1953 metų. Aktyviai veikia daugely organizacijų: — Kunigų Vienybėje (buvo jos sekretoriumi), ALK Federacijoje (dabar yra jos sekretorium), Lietuvių Bendruomenėje (organizavo jos įsikūrimą Amerikoje). Jo rūpesčiu Dainavos jaunimo stovyklai prie Detroito New Yorke surinkta stambios sumos.

Administruodamas Ateitį, ją išvedė iš finansinių sunkumų, sumaniai tvarkydamas jos reikalus, rasdamas mecenatų, rengdamas koncertus, leisdamas jaunimui reikalingas knygas. Kaip Ateitininkų Federacijos gen. sekretorius, jis įsitraukė į darbą su moksleiviais ir studentais, uoliai lanko jaunimo stovyklas, didžiąsias ateitalikiškam jaunimui.

Sukaktuvininkui Ateities žurnalas linki gausios Dievo palaimos ir su ta pačia ištverme darbuotis lietuvių katininkų šventes.

---

kiekvienos organizacijos nariui. Juk nepakanka tik priklausyti organizacijai: dar reikai mokėti ir elgtis su savo organizaciniais draugais ir net su kitokių organizacijų nariais.

Kas yra organizacinis taktas? Jis yra organizacijos nario mokėjimas elgtis su kitais nariais jų nepaniekinant, neįžeidžiant ir savai organizacijai nekenkiant.

Šia proga reikia pastebėti, jog yra daug garbingiau nepriklausyti organizacijai, negu priklausyti ir būti blogu jos nariu...

1. Narys su organizaciniu taktu gerai supranta, kad jis tėra viena mažytė organizacijos dalelė, kad visi kiti nariai yra organizacijai tiek pat reikalingi, kiek ir jis. Santykuose su organizaciniais draugais jis nepadidina savo nuopelnų ir reikšmės, o kitų narių darbų jis nemažina ir neniekina. Į savo organizacinius draugus jis žiūri kaip į savo paties šeimos narius: kaip į brolius ir seseris. Visi nariai yra lygūs jo akyse, ir jis nerūšiuoja jų į pirmaeilius ir antraeilius, į rinktinius ir pasturlakus ...

2. Narys su organizaciniu taktu nežemina savo organizacinės vadovybės ir negriauna jos darbų; jis neteršia nė savo organizacijos; jis drausmingai paklusta daugumos nutarimams ir valiai. Matydamas organizacijoje trūkumą, jis stengiasi juos pašalinti pozityviu darbu ir taktingu būdu.

3. Susitikdamas su kitokiomis organizacijomis ir su jų nariais, taktingasis nežemina nei jų, nei savo organizacijos; jis randa gerą žodį pasakyti ir nesavos organizacijos nariams. Juk žmonės pasirenka organizacijas pagal savo įsitikinimus bei polinkius, ir šioje žemėje nėra tobulos organizacijos; be to, kiekviena organizacija turi ir gerų savybių, kurias visada pripažįsta taktingasis kitokios organizacijos narys.

Žmogaus taktingumas išreiškia žmoniškumą ir išsiauklėjimą. Taktingasis palengvina gyvenimą kitiems ir sau pačiam. Jis yra visų pageidaujamas ir gerbiamas net skirtingų pažiūrų žmonių.

Dainavos stovykloje iškeliama vėliava

ATEITININKAI IR DAINAVOS STOVYKLA

R. ZARANKA

Kas iš ateitininkų nėra girdėjęs ar skaitęs apie ALRK Federacijos jaunimo stovyklą Dainavą? Manyčiau, kad visiems ji yra žinoma. Juk jau dvi jaunučių, trys moksleivių ir dvi studentų ateitininkų vasaros stovyklos įvyko Dainavoj, Spyglio ežero pakrantėse. Ne vienas yra dalyvavęs stovyklos šventėse arba tik šiaip sau atostogų metu pro šalį važiuodamas užsukęs vietovės apžiūrėti. O kiek ateitininkų yra savo auka, darbu ir veikla prie stovyklos kūrimo prisidėję! Nepaneigiant nei ALRK Federacijos reikšmės bei katalikiškos lietuvių visuomenės įnašų, nemanau, kad ką užgaučiau teigdamas, jog stovyklos organizacinį, statybinį ir išlaikymo — globos darbą vykdė ir tebevykdo daugumoje ateitininkai.

Kadangi esu Ateitininkų Federacijos atstovas jaunimo stovyklos taryboje, turiu progos stebėti stovyklinius reikalus, juntu pareigą kai kuriuos įspūdžius perteikti visiems ateitininkams.

1. Stovyklavietė nupirkta 1955 m. rudenį ir įkurta per gana trumpą laiką. Tai galėjo atlikti tik idealistai, aukos ir darbo žmonės, nebiją rizikuoti.

2. Stovyklavietė graži savo gamtovaizdžiu, jos pastatai ir įrengimai gana patogūs.

3. Stovyklos vertė arti 100,000 dol.

4. Stovykla turi dar 35.000 dol skolos.

5. Per 4 metus sutelkta, palygint, daug aukų, tačiau paskutiniaisiais metais jaučiamas tam tikras atoslūgis.

6. Stovykla labai svarbi mūsų jaunimo auklėjimui ir būtina ją išvaduoti iš skolų ir padaryti dar jaukesne ir patogesne.

Konkreti pagalba stovyklai gali reikštis keliais būdais:

a) stambesne ar mažesne asmenine auka,
b) įsijungimu į stovyklos rėmėjų veiklą ir
c) stovyklavimu bei svečiavimusi Dainavoj, dalyvavimu jos šventėse, parengimuose.

Šimtininkai, stambesni aukotojai ir skolintojai padėjo stovyklai pagrindus. Džiugu, kad jų tarpe nemaža ateitininkų. Gražus at-kų medikų korporacijos pažadas sukelti 10,000 dol. iš savo narių. Pažadas dalinai jau pradėtas vykdyti, norėtųs tikėtis, kad tai nebus "žadinys, kaip ant kelio radinys"!

Daug dar ateitininkų galėtų tapti šimtininkais — stovyklos rėmėjų organizacijos nariais. Jų tarpe argi neturėtų būti jaunieji profesijonalai, tie, kurie taip neseniai ta pačia Dainavos ar kitomis stovyklomis naudojosi. Mes jaunesnieji (tokiu drįstu dar save laikyti) dažnai paknebinėjam vyresniųjų klaidas, jų susiskaldymą ar neveiklumą, tačiau dažnai užmerkiam akis prieš tuos nuveiktus darbus ir aukas, kurias jie nešė ir tebeneša katalikų akcijoje. Tuo tarpu ne vienas iš jaunų draugų savo diplomu it geležine uždanga atsitveria nuo visokios veiklos, dar daugiau nuo aukos...

Ne tik piniginė auka, bet ir veikla stovyklos labui galėtų būti išplėsta daugelyje vietovių. Dabar tik Clevelandas, Chicaga, Detroitas ir New Yorkas teturi stovyklos globos komitetus, kurie pasiekia pasigėrėtinų rezultatų ir aukų telkime ir koncertų rengime. O kaip nedaug reikia, kad tik vienas žmogus x ar y vietovėj susirūpintų šiuo reikalu, sutelktų pagelbininkų būrelį ir pradėtų darbą. Būtų betikslis darbas, aukos ir šnekos, jei stovykla stovėtų tuščia, neišnaudota. Trys vasaros parodė, kad ateitininkai daugiausia ja naudojosi. Tačiau buvo stovyklų, kuriose dar ne maža stovyklautojų galėjo sutilpti. Čia ir primintina pareiga, kad tiek moksleiviai, tiek studentai, tiek sendraugiai dalyvautų savo stovyklose kuo gausiausiai. Ypač sendraugiai. Ligšioliniai bandymai suorganizuoti sendraugių stovyklą nepavyko. Šių metų bandymas yra rimtesnis, nes stovykla bus jubilėjinė, ir greta jubilėjinio šūkio "Ištikimybė Kristui, ištikimybė Lietuvai" ne vienas sendraugis gal išgirs šauksmą; "Ištikimybė ir sendraugių sąjungai" ... Argi negalima bent vieną vasarą praleisti kitaip, ne prie marių, ne Sandūnuos, o prie savo Spyglio? Didesnis suvažiavimas, bičiuliškas išsikalbėjimas, minčių ir planų pasidalinimas ar nesustiprintų mūsų tiek kongresui, tiek ateities veikimui.

Baigdamas noriu priminti kai kurias datas:

birželio 18 — liepos 9 — jaunučių (nuo 7 iki 12 m) stovykla:
liepos 10 — liepos 16 — sendraugių stovykla;
liepos 31 — rugpiūčio 13 — moksleivių at-kų stovykla;
rugpjūčio 21 — rugsėjo 2 — studentų at-kų stovykla.

Iki pasimatymo Dainavoje!

LAIDOTUVIŲ TRILOGIJA

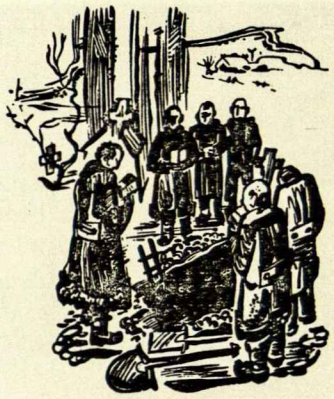

J. ŠOLIŪNAS

KARSTAS

Grubiu smėliu išbaltinta asla —
Aplink naktis
Tokia akla —

O kieto ąžuolo karste
Čia ilsisi kaimynas geras,
Staigiai nelauktos valandos palaužtas,
Tartum už akmenio darbymety užlūžęs mūs noragas . . .

Uždegtos grabnyčios žvakės
Jau supūtė pusnis šešėlių
Senų namų kampuos.

Dega,
dega, jos vilioja
pavasarį sugrįžusias namo plaštakes
(juodi šikšnosparniai jau miega).

Ir miegi tu savuos namuos —
miegosi čia lig tekančios aušros —
savuos namuos,
savuos . . .

EISENA

Tu nematei,
Tu nematei,
Kaip toliuos kėlėsi krankliai
Prieš audrą kelyje . . .
Jau tu tenai,
Jau tu tenai,
Prieky mūs kaimo eisenos . . .

Jau apglėbė tave,
Jau apglėbė tave
Mūs miško sunkios medžio rankos . . .
Ir laiko savyje,
Lyg pirmos meilės glėbyje
Tavo suskirdusias rankas
Ir valandų suaižytas pėdas . .

Tu negirdi,
Tu negridi,
Kaip mūs giesmė graudi
Bučiuoja vėliavas juodas,
Suskolintas tamsias gūnias, —
Kurių pilna padangė . . .

Tu negirdi,
Tu negirdi
Net savo kaimo vyrų žingsnių,
Nors tu ilsies ant jųjų rankų
(Tai primas poilsis po daugelio dienų)
Ir tau patinka šioji eisena . . .

KAPAI

Kaip graudžiai girgžda kapų vartai,
Tame girgždėjime lyg gridisi širdies
kančia,
dalia,
kančia,
dalia — praėjusio kaimyno . . .

Bet atkelia kažkas plačiai vartus
Ir kviečią į namus,
Kad vėl žiemos užslopintuos arimuos atverstų vagų
Jau nauji noragai.

Mediniai kryžiai nuolankiai
Pasveikina namo sugrįžusį bičiulį medį,
Kuris neturi jau šaknų —
(ir šakos nugenėtos)
tik vidury — pačioj širdy —
Ramiai sau miega sukryžiuotos rankos . . .
pripildytos
kančios,
kancios
kančios ! ! !
Ir trupa žemė berama
Ant sugrąžinto medžio.
Ir vėl atgyja šaknyse
Naujos kartos daigai . . .

Kun. St. Yla praveda Kryžiaus Kelius ateitininkų šventėje Marianapoly (plačiau žr. 150 psl.)

IŠ ATEITININKĖS DIENORAŠČIO

LEONIDA PAULYTĖ

gruodžio 19 diena

Daug mačiau žmonių. Jų veiduose spindėjo meilė, laimė ir kančia. Durų angoje ramiai bestovinčią, mane lenkė minių minios, kurių kiekvienas skubėjo į savo tikslą, meilės arba neapykantos pirmyn varomas. Pagalvok—pati sau tariau,—kiekvienas ką nors myli ar ko neapkenčia. Jis savo priešui lieja neapykantą, o gal po ja paluš jo mylimas žmogus, gal sugniuš tas, kurį, kaip svetimą, jis gatvės kamšaty pralenkia. Jo meilė gal prakeiks mylimąjį, bet išgelbės antai tą nepažįstamą, suvargusį veidą. Kas gi visam gyvenimo lauke belieka, jeigu ne meilė ir neapykanta? Šalia jų—nieko.

Tai nebuvo tik padrika minia. Mačiau, kad kažkas, ko apibudint negaliu, juos visus jungė. Suvargę, apsiniaukę ar besišypsantys, baime ar nepasitikėjimu paženklinti veidai. Ir ten, toj minios maišaty, pirmą kartą pamačiau aš tikrąjį žmogaus veidą. Gatvės ūžesy nukrito smulkmenų ir kasdienos nulipdyta kaukė, ir iškilo žmogaus didybė, jo grožis ir neišpasakyta tragika.

"Visa atnaujinti Kristuje"—tik dabar aš supratau. Atsiskleidė begaliniai plotai, lyg neartos, neakėtos dirvos, kurios laukė, troško grūdo, bet jo nesulaukė. Kitur rioksojo svetimų dievų šventovės... Prieš akis atsivėrė tik milžinams nugalimi darbo plotai, prieš kuriuos aš pasijutau menkas, varganas žmogus.

Viešpatie, tai mes, kurie tavosios šviesos spindulių nešėjais turime būt... Tai mes—tie sulinkę žmoneliai. Gal perdedu? Juk mes dar pačiam jaunystės žydėjime... Bet ar nepalinkstam dažnai prieš žmonių nuomonę, jų palaidus papročius? Kad ir aš pati....ach, ir kaip dažnai! Daug diskutuojam, rašom, ruošiam susirinkimus, minėjimus, pasilinksminimus, bet kartais, praregėjimo momentu, man topteli galvon, kad visa tai ant smėlio pamatų statomi rūmai.

Girdėjau, mus išvadina "šventuoliais", "davatkom", kaltina veidmainiavimu, sako, kad skelbiam esą jau šventaisiais. Taip, mes skelbiam idealą, amžiną ir didį, kuris neištirpsta rankose ir yra tikrai neapsakomai šventas. Bet kad jie žinotų, kaip silpnas ir bejėgis jaučiasi

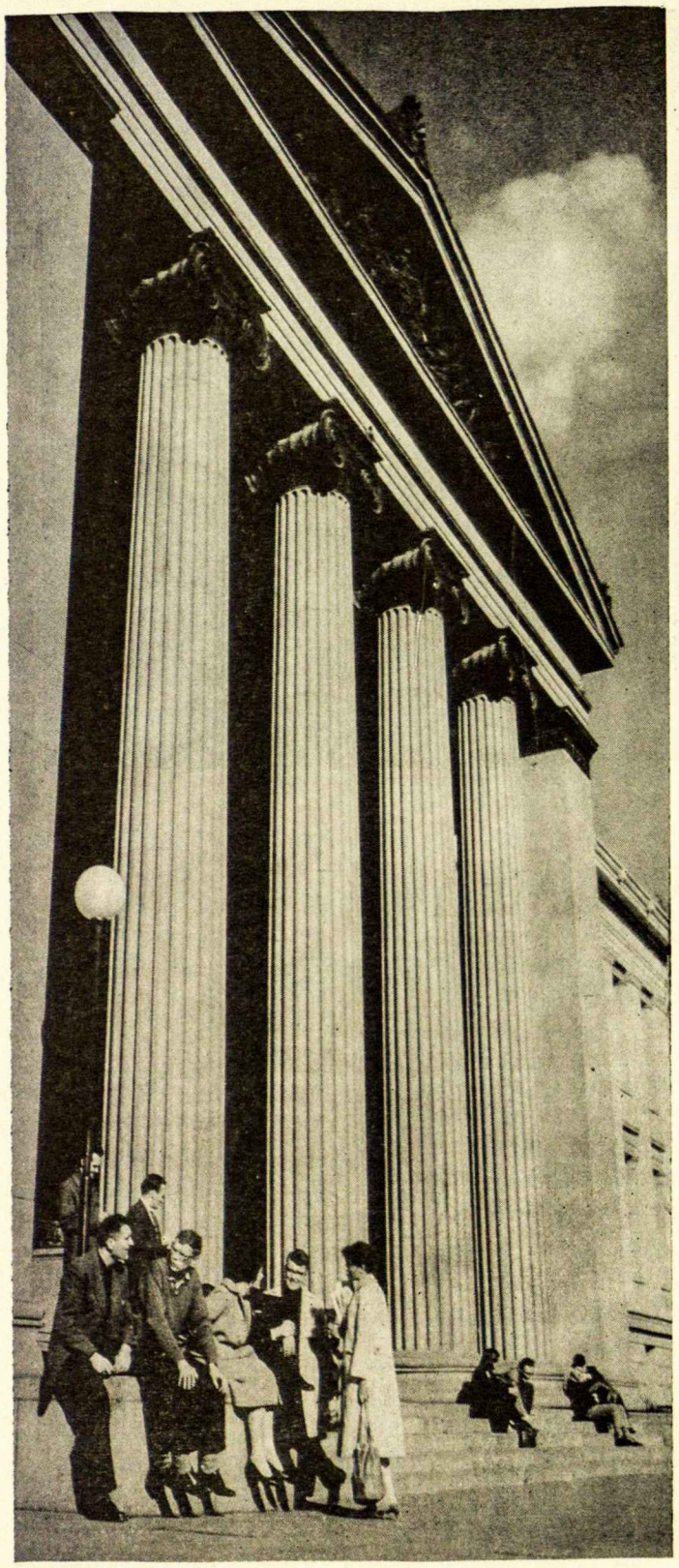

Oslo universitetas su studentais. Nuotr. Vyto Valaičio

to idealo siekiąs žmogus, kada ne tik apkaltintojai, bet ir jis pats savo idealo dar pilnai, gyvybiškai nesupranta, jo dar giliai nepažįsta.

Aną dieną, per susirinkimą, bandžiau tai pasakyt. Kolegos protestu vos stogo nenukėlė. Juk tai išdavystė, revoliucinė mintis... Bet, ar tai ne tiesa? Nors skaudi, nemaloni ji būtų, vistiek tiesa.

Išėjau iš susirinkimo ir galvoju: bent pati sau aš atsakysiu, ar mano skelbiamasis idealas yra man praktiško gyvenimo idealu.

Kalbėjom apie visus penkis principus, iš jų išplaukiančias pareigas, problemas. Nagrinėjom, diskutavom ir nesykį vos nesusipykom. Dalyvavau ir aš, nevieną kartą taikliai įgeldama kolegoms... ir tame žodžių žaidime pasijutau esanti veikli, uoli ir pareiginga.

Ach, bent šiandien toj minios jūroj supratau, kad visa buvo apgavystė, nes nors šnekėjau, nors veikiau, bet mano gyvenimas nė per plauką nekito. O ar užtenka principo įgyvendinimui tik to, kad jį išnarstai, išanalizuoji, kaip biologas su mikroskopu? Ar man pakanka to, kad aš "visa atnaujinčiau Kristuje"? Ar gali mano gyvenimas ir idealas eiti atskirais keliais?

Kartą literatūros profesorius sakė, kad niekas tiek žalos nepadarė Šekspyro dramai, kaip gimnazijos mokytojai, kurie išleisdami iš akių šio genijaus vienos ar kitos dramos pagrindinės minties visumą, į jaunas galvas grūste grūdo atmintinai išmokti monologų eiles. Neišmoko jaunuolis jieškoti grožio, vientisos minties, bet, priešingai-nusipurtyt, vien Šekspyro vardą teišgirdus.

Ar ne panašiai buvo su manim kiek kitoj srity? Tikybos pamokos, katekizmas, šiek tiek teologijos, bet Kristus dar netapo mano gyvenimo pagrindine ašim. Smulkmenų daugybėje dingo iš akių esminių tiesų pažinimas. O gal aš nesupratau, kad tos tiesos yra gyvybinės reikšmės, kad be jų esu žuvus ne tik kaip ateitininkė, bet ir kaip žmogus?

Kas gi pagaliau yra man Dievas ir Jo tiesa? Ne kapelionui, seselėm ar seneliam ir tėvam, bet man? Koks būtų mano gyvenimas dabar, jeigu Kristaus nebūtų buvę? Jeigu mano gyvenimas pasiliktų toks pat, koks šiandiena yra, nė kiek ne blogesnis, tada išeitų, kad aš Jo dar visai nepažinau, kad Jis man yra svetimesnis negu tie tūkstančiai skubančių, nepažįstamų žmonių. Jeigu paties Dievo buvimas mano gyvenime mano vidaus nekeičia, tai kas gi pakeis? Tada aš nei savo šūkio, nei idealo, nei principų taip pat dar tikrai nepažįstu. Kas iš tų visų principų, jeigu aš Kristų tepažįstu lygiai kaip Cesarį, Napoleoną, Washingtoną, bet Jis man lieka svetimas kaip Asmuo Draugas, Viešpats, už kurį niekas niekad negalės būt artimesnis? Juk tik Jis vienas gali į mano širdį intymiai įžvelgti ir suprasti.

Nepasitenkinimas savimi, sako, žmogų ver-

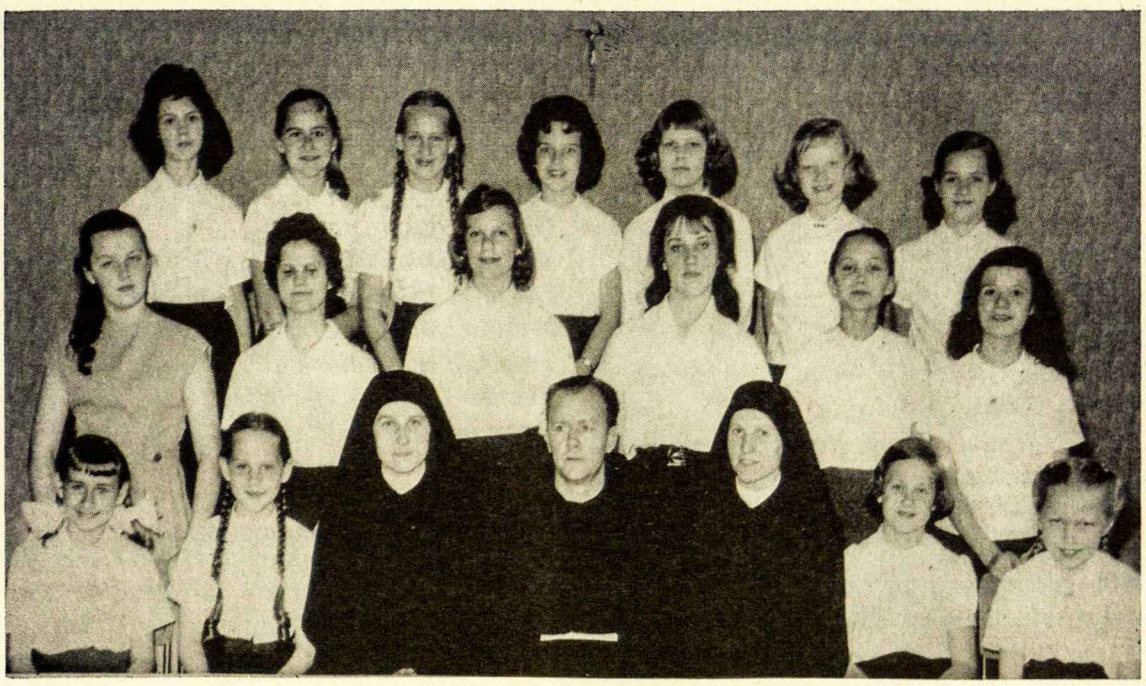

Toronto vyresnės ir jaunesnės moksleivės at-kės su dvasios vadu Tėv. Rafaeliu Šakaliu, O.F.M., ir globėjomis: ses. M. Margarita ir ses. M. Jone. **(Plačiau žiūr. 152 psl.)** Nuotr. J. Dvilaičio

čia tobulintis, daryti pažangą. Bet kartais viskas atrodo taip beviltiška. Praėjo tiek metų, dabar juos visai kitaip matau. Ir kai nueis į sekantį susirinkimą, kažin ar kolegų veidai atrodys man tokie patys, kaip praeityje, ar jų kalba nebus man svetima ir nuo realybės atitrūkus? Ką galėsiu jiems sakyt? "Jūs klystat, nesuprantat... aš viena matau, žinau...."Ach, ne—tai būtų nesąmonė. Esu tikra—yra daugiau tokių, kurie pamatė, kuriose srityse mes "prašovėme pro šalį." Gal jie kenčia melsdamiesi, laukdami, siekdami pirmiausia save Kristuje atnaujinti?

Dabar ir aš žinau, ką reiškia pradėti nuo savęs. Tai ne paskaitos kitiems, ne pasisekęs vakarėlis, bet audringa ir kitų akims nematoma kova su savuoju šešėliu, kuris bijo išvysti dienos šviesą. Tai ramus žengimas į minias su meile, su šypsena ir idealu širdy, visa darant ne dėl veikimo ar siekiant inteligencijos, bet dėl Jo paties, kuris yra idealo įkūnijimas. Paversti gražias teorines kalbas praktišku pritaikymu gyvenimui, užsidegti neužgniaužiamu troškimu—štai ko noriu dabar siekti!

Viduramžių karžygiai aukojo visa, kovodami už Jeruzalės išlaisvinimą. Ar ir man šiandien nereikia kovoti už savo širdies, tos šventosios žemės, laisvę—laisvę nuo pikto, nuodėmės ir pagundos? Šios tylios kovos vaisius su laiku be žodžių pasauliui šauks: Visa atnaujinti Kristuje!

Sutvėrei mus savo meilei, Viešpatie! Žodis "meilė" taip dažnai skamba jaunų, suaugusių, senų lūpose. Gal todėl, kad jos tiek maža... Tik meilė savam idealui mane padarys tikra ateitininke, ne ilgajam sąraše įrašyta mano pavardė ir ne atžagaria ranka sumokėtas nario mokestis. "Juk nepakanka mylėti žmogų tokį, koks jis yra, nes jis juk nėra tuo, kuo jis turėtų būti. Meilė, kuriai trūksta jėgos atnaujinti pasaulį ir žmogų, yra meilė, kuriai trūksta realybės." (J. Mouroux).

Ach, noriu ir aš būti tų dvasios milžinų skaičiuje, kurie tai pajėgia... kurie pagaliau nebijo atvirom akim pažvelgti į save, į artimą ir Dievą. Tau, o Kristau, aukoju savo pastangas, nes tik Tu jom suteiki tikrąją vertę ir užtikrini pasisekimą!

Skuba minia. Pro mane bėga jų veidai. Žmonės, kurie myli ir neapkenčia. Mano uždavinys—kad jie mylėtų Kristų.

—o—

Tu negali būti žmogus sau pačiam, bet tiktai kitiems; tu nerasi kitur laimės tik savy, tik savo mene. O, Dieve, duok man jėgų nugalėti save!

Ludwig von Beethoven.

LIETUVOS NACIONALINĖ MARIJAMPOLĖS BIBLIOTEKA

NERIMA NARUTĖ

ARTOJUI

Didžiulėm misijomis ruoškitės,
Šventų arimų kunigai-artojai.
Raikykite sidabro žagrėmis laukus.
Ir didelėm minkštom riekėm suverskite vagas.
Lai prakaito lašais suvilgyta užauga duona,
saldi šventa komunijos plotkelė.
Čia ilsis jūsų praeitis ir ateities kartų
gyvenimas.

Klausykitės, žiemkentis purioje žemėje
Plėšo minkštą dirvos vystyklą.
Ir stiepiasi į saulę.
Jau klūpo dideli, seni miškai,
Ir eglės raudono krimsono žvakes
Įdegę laiko pavasario dangaus altoriuje.

Juodomis kamžomis varnėnai seka
Skaitydami arimų knygos puslapiuose
Seną Aisčių žemės paslaptį;

Paruošę minkštą guolį vasarojui.
Nuplaukite prakaitą nuo veido
Ir stokite eilėm,
Šiaudinėj kraitėj peržegnoję, aukso grūdą
Įberkite į žemės delną,
Kad saulės ostiją atnešęs,
Vyskupas-pavasaris
Žegnot laukus nuo ryto iki vakaro.
Tadat kitaip atauginimo derlius išsipildys.
Didysis pažadėtas Viešpaties stebuklas.

AUDRA

Centaurais kyla debesis,
sparnais plasnoja,
Kasas paleidusi
audra atjoja —
Girdėti, dunda ratai
Artėjančios karietos,
Dangaus lubų kupole
Nebėra vietos —
Tyla lyg skausmas guli,
Tvanka krūtinę spaudžia,
Ugninę žaibo siūlę
Padangės staklėm audžia.
Perkūnas kūjį skelia,
Skardžiais skausmingais tonais,
Lietaus gaivi bangelė
Suskyla elektronais.

GEGUŽIO APAŠTALAS

Ne laikas mirt, kada pavasaris pakloja,
Margais žiedais nuaustą pievų kilimą.
O, sodų paslaptingoj gilumoje slepiasi trapi
vaikystės pasaka . . .
Kada gegužio naktys
Sidabru pravirksta
Išlieja žiedlapius ant tako.
Mylėt, gyventi vėlei pasilgsti.
Nebėra skausmo rodos, kažkas sako . . .
Pro ašaras šypsais, kvatoji.
Ir upeliūkštis bėgdamas kvatojasi
Lyg mažas vaikas.
Ne mirčiai, Viešpatie, tiktai gyvenimui
paskirtas
Tas nuostabus apaštalas
Gegužio laikas.

ATEITININKIJOS LINKMĖ

Kun. Jonas Kidykas, S.J. Federacijos dvasios vadas, ruošia labai reikalingą ateitininkijos krypties programą. Pagrindinė dvasios vado mintis: suprantu, kad "Mes buvome ir norime toliau pasilikti katalikiškosios akcijos nešėjai į lietuviškąją katalikiškąją visuomenę. Katalikiškosios akcijos pagrindinis ir vienintelis uždavinys yra formuoti tikrus, sąmoningus katalikus, kad visose gyvenimo šakose mokėtų elgtis, kaip tikri Jėzaus Kristaus mokiniai bei apaštalai. Ateitininkijos tad svarbiausias tikslas, mano supratimu, išreikštas šūkiu: Visa atnaujinti Kristuje. Šitas šūkis bei jo nusakomas tikslas religinis. Religinis ne ta prasme, kad ateitininkus padarytų brolija, ordinu ar kokia kongregacija. Religinis ta prasme, kad mes siekiame žmogų ir visuomenę atnaujinti — padaryti panašią į Kristų. Tas tikslas sutampa su kat. akcijos tikslu. Ateitininkų tikslas gana aiškus, bet jam siekti priemonės ir metodai, mano supratimu labai neaiškūs, ar iki šiol bent nesureguliuoti, palikti valdybų nuožiūrai."

Rengdamas programą kun. J. Kidykas laikosi šių gairių:

Moksleivių Sąjungai tenka uždavinys religinių žinių atžvilgiu pagilinti tai, ką gauna mokyklose, supažindinant su lietuvių katalikų religinio gyvenimo papročiais. Daugiausiai dėmesio kreiptina į jaunuolių asmenybių formavimą ir religijos įvedimą į kasdieninį jų gyvenimą.

Studentų Sąjungai—didesnis dėmesys kreiptinas į pagrindinių ir krikščioniškąjį gyvenimą lemiamųjų tiesų įsisąmoninimą. Nepaleidžiama iš akių ir studentų asmenybių formacijos reikalo. Ir tam bus duodama eilė praktiškų nurodymų.

Sendraugių Sąjungai — Jiems paliktina stebėti gyvenimą ir spręsti jo iškeliamas problemas Kristaus principų šviesoje. Jie turėtų domėtis laiko klausimais ir sugebėti juos nagrinėti Evangelijos šviesoje.

VIENO VAKARO MINTYS

ALOYZAS AIDIS

Iš Toronto at-kų šventės. J. Matulionis įsega ženklelį A. Šapokaitei (Plačiau 152 psl.)

Mano gyvenimas įvairus. Kiekvieną rytą vis išaušta nauja diena, kuo nors kitokia nuo praėjusios—ar šviesesnė, pro langą pažvelgus, ar linksmesnė mano paties viduje. Aplinkui matau judrų gyvenimą. Ir aš vienaip ar kitaip įsijungiu į aplinką. Einu savuoju keleliu ir jaučiuosi lyg mažytė lastelė didžiąjam minties ir medžiagos mišinyje—gyvenime. Tas mano mažytis kelelis kitoks, rodos, negu kiti aplinkui, savotiškas, jis mano. Ir tos kas rytą išaušiančios dienos, saulėtos ar niūrios, irgi mano. Mano kelias, mano dienos, mano mintys ir darbai —mano gyvenimas, tai aš.

Dažnai mėginu giliau įžvelgti į pasauliui tokį menką,—man pačiam sudėtingą ir sunkiai suprantamą save. Kur aš einu, kuria linkme mano kelelis veda; kuria kryptimi tame minties ir medžiagos mišiny judu: ar pirmyn, ar vietoje, ar atgalios? Kur mano gyvenimo prasmė?

Mokausi. Mano pasirinktasis dalykas—architektūra. O, koks įdomus tai mokslas! Architektūroje išskaitau pasaulio civilizacijos eigą. Čia randu daug didesnį pasitenkinimą, negu skaitydamas istorijos knygas. Žymiųjų pastatų detalėse ir jų vieningoje visumoje įžiūriu paslėptus giliausius žmonijos kartų jausmus; pergyvenu ir suprasti juos mėginu savo dvasioje. Stebiu, analizuoju ir pats svajoju kurti paminklus, kurie įsilietų į šio pasaulio architektūros lobyną, kaip meno kūriniai, išreiškią mūsų laiko žmonių gyvenimą, jų siekimus.

Tarp įvairių mokslo knygų, žurnalų bei užrašų gaunu ir lietuviškos spaudos. Greitomis perverčiu, paskaitau ir dedu į šalį. Straipsniai apie šviesesnę ir tamsesnę praeitį, apie skaudžią dabartį, apie lietuvybės išlaikymą atrodo nerealūs. Nepatraukia manęs. Gal tiems, kurie Lietuvoje subrendę, ten gražiąsias gyvenimo dienas praleidę, lietuviškoji spauda — vieta mintimis pasiguosti, svajonių pilims statyti. Ne man. Ne man, kuris Lietuvoje trumpai tebuvau, kuris ją atsimenu neturtingą, kurioje mačiau daugiau vargo negu šviesių, gerų dienų. Žinoma, ir aš atsimenu savo svajingas vaikystės dienas. Atsimenu tėviškės bėgiotus takelius, pievas su pavasario purienomis, jaukų ryto rasos vėsumą ir šieno kvapą. Atsimenu miesto ramumą ir turgaviečių triukšmą. Daug gražių vaizdų atgyja; jie gyvi vaizduotėje. Anksčiau visi tokie artimi labai dažnai lankydavo mane mintyse. Ilgainiui kaskart jaučiu kaip jie retėja. Reikia galvoti realiai, sakau sau, tie gražūs vaizdai tai tik emocijos dalykas, nes nebūsi žmogus patenkintas kad ir vien tik purienomis geltonuojančioj pievoj. Tad ar verta dabar kelti Lietuvos vertinguosius atsiekimus, jos kultūrines vertybes, kalbėti ir dirbti jos laisvei? Ar verta, kai čia galiu plėsti savo akiratį, gilindamasis į mokslo paslaptis, kai galiu ryžtis visą gyvenimą pašvęsti žmonijos gerovei, kartu eidamas su man užeigą suteikusiais šio krašto žmonėmis? Ar, galų gale, besidomėdamas savo tautos reikalais, aš neatsiliksiu ir moksle ir šiam turtu viliojančiam gyvenime?

... Bet, Lietuva, kodėl šauki mane! Kodėl šioje susimąstymo valandėlėje taip aiškiai girdžiu Tavo balsą ir, kodėl savo ilgų dienų svajonėms—kurti meno kūrinius gyvenamojo laiko dvasios išraiškai—nebematau tokios gilios vertės. Kodėl, Lietuva, aš staiga atbundu, kaip nuklydėlis sūnus, klajojęs po pasaulį, pamiršęs namus, aš savo dvasios vizijoje netikėtai sutinku Tave, kaip savo motiną, suvargusią, net suklupusią. Tavo akys, kuriose matau ir savo vaikystės svajones ir Tavo nūdienę kančią, žiūri tiesiai į mane... Jaučiu, kaip blaškosi mano širdis. Aš nebeabejoju ir šaukiu Tau atsiliepdamas: — Girdžiu Tave, Tėvyne! Tau ryžtuosi dirbti, nes tame darbe staiga šį vakarą, taip aiškiai matau savo gyvenimo įprasminimą, savo paskirtį.

SAS IDEOLOGINIAI KURSAI

Tos dienos atėjo kartu su pavasariu. Prabėgo su lietaus lašais, tyškančiais nuo sprogstančių medžių. Ir šį birželio rytą lyg girdžiu tą lietaus šiurenimą, ežero bangą, glamonėjančią smėlėtą krantą, varles pakelėje, dainuojančias apie pavasarį.

Trečiadienis, balandžio 13. Iš Chicagos autobusas išvažiuoja vėlai vakare. Važiuos pamažu — iki Detroito turėsim pilną naktį miego. Sunkios padangos dainuoja ant cementinio kelio. Nubundu tik pamatyti aksominę tamsą, kurią tik retkarčiais perkerpa automobilių šviesos. Grąsina lietum.

Ketvirtadienis, balandžio 14. Švinta. Kelias driekiasi lyg pilkas kaspinas. Rujomis lekia mažieji automobiliai — matyt, kad už kelių valandų jau prasideda darbas Detroite. Kelias neriasi griovin. Ant krantų dar stovi užmigę namai. Ekspresinio kelio veja jau žalsva — dar diena, kita, ir akį glostys žalios ugnies kilimas.

Autobusų stotis prabangi, anksčiau nematyta — turbūt pastatė pereitais metais. Skambinu Romui Bubliui: jis jau atsikėlęs, pribus už penkiolikos minučių. Štai jis ir atbanguoja, juodą kepurę bekilnodamas. Mus į stovyklavietę nuveš dr. Adolfas Damušis — Romas pasilieka laukti Clevelando keliauninkų.

Mašina neprotestuoja, nors sėdim šešiese, o bagažą slegia mūsų lagaminai. Plati Detroito gatvė bėga į šiaurės vakarus, greitai virsta plačiu vieškeliu, kuris kaip cemento upė per miškelius teka į Lansing pusę. Už valandos sukamės į molinį kelelį ir dairomės Camp Ohiyesa rodyklių. Kelias — kai skalbyklos lenta: mašina kenčia, dantis sukandusi. Prie vartų didelė lenta, sveikinanti drąsuolius, kurie iki čia atsiyrė. Ant kalnelio trejetas didesnių pastatų. Anoj pusėj ežerėlio kaip vilos išmėtyti cementiniai namukai, žalsva, mėlyna, geltona ar rūžava pasteline spalva pasipuošę.

Didžiajam pastate, kuris susimąstęs žvelgia nuo kalnelio į stovyklavietę (jo orumui tinka ir sodri ruda, sena mahogany spalva), jau laukia **Narimantas Udrys,** kursų komendantas. Pamatęs mus, jis raunasi plaukus ir šaukiasi vietos dievaičių užtarimo — Chicaga neprisiuntus mokesčio, o jei po poros dienų vietos savininkams nebus paklotos kelios šimtinės, tai jam taip ir teks čia vergauti visą amžių.

Darbo užtenka visam štabui: **Ramunei Valukonytei,** kuri raštus tvarko, **Valentinai Pajaujytei,** kuri mergaitėms Dievo baimę varo, **Vyteniui Damušiui,** kuris Centro Valdyba atstovauja su šluota rankoje. Trūksta dar **Romo Bridžiaus** iš Cleveland, kuris vyrus tvarkys: jis atsiras po pietų. Visi valdžios žmonės slapčiomis nusižiovauja, nes pora naktų akis mažai ką teužmerkė; reikėjo baigti spausdinti didžiulis kursų konspektas.

Lieka tik dvidešimt minučių iki pirmosios paskaitos, tad skubame į savo vilą turto krauti, migį pasikloti. Nameliai pasirodo tikrai patogūs: kiekvienam šilta, kaip dūšioj, nes dar tebeošia dujomis varomas šildytuvas.

Paskaitos vyks naujam, baltam name ant kalnelio. Dideli langai prieangy; stalo teniso stalas, kuris jau dabar naudojamas. Iš karklo vytelių nupintuose foteliuose susėdame apie dvidešimt penki. Vakarop mūsų dar septynetu padidės.

Pradedam kursus.

Šioji diena skiriama ateitininkų istorijai.

Dienos paskaitininką **dr. Adolfą Damušį** pristato komendantas Narimantas Udrys. Klausomės apie organizacijos proistorę, apie dienas Liuvene ir Fribourge, apie laisvės rytmetį. Pro akis prabėga veidai: Dovydaičio, Endziulaičio, Starkaus, Draugelio. Ateitininkų veikla stiprėja kritikos ugnyje. Išryškėja, kad ateitininkų veikla nėra nuotaikos dalykas — "ji būtina susitaikymui su savo sąžine". Veiklos bruožai: jieškoti tiesos, atsakymo "Kodėl?"; išsilavinti gyvai asmeniškai ir kolektyviškai; pasitikėti savo ir Lietuvos ateitimi ("Esama ir būsima"); drąsa neboti rusų siekimo, pakelti draugų pajuoką; asmeninė atsakomybė; organizacinis veržlumas. Kaip žalias siūlas tęsėsi ateitininkų darbai ir mintys. Penkiosdešimtys metų organizacijai, o viskas taip, kaip vakar.

Prieš vakarienę atvyksta dar vienas svečias **dr. Justinas Pikūnas,** kuris paskaitoje apie ryškiuosius ateitininkijos veidus mus supažindina su Šalkauskiu, prel. Jakštu-Dambrausku, Pranu Dovydaičiu prel. M. Kupavičium. Dr. Kaziu Eizausku, Dielininkaičiu, dr. Adolfu Damušiu, kan. dr. Pranu Kuraičiu, kun. Alfonsu Lipniūnu. Ilgos, ilgos eilės tų, kurie davė dosniai ir tebekviečia ir mus dosniai duoti.

Dar prieš vakarienę Vilius Vasiulis atveža lauktą berniukų valdovą Romą Bridžių ir tris keliauninkus, **net iš Brazilijos į kursus atvažiavusius: Nijolę Vinkšnaitytę, Robertą Lunskį ir Juozą Vaikšnorą.** Paskutiniai trys miegūsti, kaip viščiukai: ir dieną ir naktį važiavę autobusu iš New Yorko.

Vakarop traukiame į gretimą miestelį Didžiojo Ketvirtadienio mišiomis.

Ideologinių kursų dalyviai **Nuotr. J. Račkausko**

Trys su kaupu prikrautos mašinos, visos trys mergaičių vairuojamos (matyt. jau praėjo tie laikai, kada vyrai buvo turtingi). Maža St. Charles bažnytėlė. Su griausminga Gloria nutyla varpai. Monstrancija blizga nuo dešimčių žvakių. Altoriai nurengiami.

Namo grįžtame susimąstę. per įsismaginantį lietų vėl girdėti nuostabus varlių kurkimas.

Penktadienis, balandžio 15. Prie Romo Bridžiaus galvos padėtas žadintuvas čirkšdamas prikelia visą namelį. Lauke vis tebelyja. Renkamės į baltąjį namą maldai ir meditacijai, kurią praveda kapelionas kun. V. Bagdanavičius, MIC. Traukiame prie pusryčių stalo: dabar mūsų jau tiek, kad užimame keturis didelius apvalius stalus.

Pirmoji paskaita: "Pasaulėžiūra ir ideologija", kurią skaito **kun. Vytautas Bagdanavičius.** Stebima žodžio "pasaulėžiūra" genezė romantizmo laikais. Randama, kad skirtumas sąvokose toks: ideologijoje pabrėžiama objektyvi tiesa, nepriklausanti nuo žmogaus gyvenimo, gi pasaulėžiūra **yra** kaip tik asmeninis įsitikinimas kokiai nors ideologijai. Kalvinistams pasaulėžiūros terminas nebuvo reikalingas, gi liuteronams šį sąvoka buvo lyg reformacijos praplėtimas, gal atitaisymas.

Kapeliono paskaita įvedė į dienos temą: ateitininkų ideologiją. Ateitininkų siekiamą darnos ir pilnatvės idealą stengėsi apibrėžti **Arūnas Liulevičius.** Idealo įsikūnijimui principuose ir pareigose buvo skirta kita paskaita. Popietinės paskaitos ėmė atskiras gyvenimo sritis kruopštesniam žvilgsniui. Po inteligento darbo ir pareigų analizės **Algis Bublys** pravedė grupines diskusijas apie inteligento įtaką visuomenei, kuriose savo mintis dėstė **Giedrė Bajorūnaitė, Janina Radvilaitė ir Jonas Račkauskas.** Po antrosios paskaitos — apie žmogų— apaštalą—**Antanas Gilvydis, Romas Bridžius, Vida Deveikytė, Saulė Buivydaitė** ir **Auksė Liulevičiūtė** bandė spręsti, kokio reikia šių dienų šventojo.

Didžiojo Penktadienio naktis. Lietus tik protarpiais nustoja; naktis tamsi, it maišas. Vėl renkamės į baltojo namo salę, kur pro akis prabėga kun. V. Bagdanavičiaus iš prancūzų kalbos išverstos dvi Paul Claudel misterijos "Šilkinis Batelis" scenos. Čia pagrindinio veikėjo nematome, bet jis stovi už Dona Proezos žodžių ir Dona Musica vaikiškumo: tai **Kryžius.** Artistai: Chicagos studentai ateitininkai — Audronė Petrulytė, **Janina** Radvilaitė, Auksė Liulevičiūtė, **Aušrelė** Skirmuntaitė ir Jonas **Račkauskas.**

Pereiname į valgyklos salę, kur ant ekrano prabėga virš trijų šimtų vaizdų iš ateitininkų istorijos. Tiek daug pažįstamų iš vakar dienos dr. A. Damušio paskaitų. Vakarui atvyko **Juozas Polikaitis:** dabar artilerijos leitenantas, dar pernai pirmininkavęs Studentų Ateitininkų Sąjungai. Būrys senų pažįstamų susėdę apie stalą kalbamės iki vėlumos. Vėjas dar vis saujomis mėto lietų į langus.

Šeštadienis, balandžio 16. Pramiegojom dešimt minučių, o nepunktualumas atžymimas pusryčių netekimu. Bėgte į prausyklas, riščia per šiurenantį lietų į baltąjį namą ryto maldoms.

Trečioji diena skiriama organizacijos reikalams. Dieną praveda **Jonas Šoliūnas.** Rytinėse paskaitose žvelgiama į ateitininkus kaip į organizacinį vienetą istorijos kelyje, nagrinėjama bima ateitininkų veikla Amerikoje ir tosios veiklos kliūtys. Susipažįstame ir su kitomis organizacijomis: Pax Romana, Newman Club Federation, ALRKF, Lietuvos Vyčiais, Akademinių Skautų sąjūdžiu ir Studentų Santara.

Popietinėje paskaitoje iškeliamos vadovo savybės. Vaizdžiai apibrėžiami teoretiko-inteligento, praktiko-administratoriaus ir savanaudžio-oportunisto tipai. Po paskaitos **Aušrelė Skirmuntaitė, Petras Kausteklis ir Antanas Gilvydis** įscenizuoja draugovės metinės veiklos parnešimus. Kursantai paskirstomi diskusiniais būreliais, kad į šiuos pranešimus pažvelgtų paskaitoje pateiktomis sąvokomis.

Diena išsiblaivė: popietis visai malonus, kaitina saulutė. Stovyklos administratoriaus sūnus, kuris su savo indėniškomis plunksnomis neatskiriamas net ir pietų metu, dabar bando sklandyti aitvarą (matyt, jau atsibodo šaudyti nematomus priešus su ilgavamzdžiu šautuvu). Stovyklavietės viršininkas — didžiulis vilkinis šuo Duke — miega saulėje ant virtuvės laiptų.

Mus aplanko tolimas svečias: **Stasys Barzdukas,** Amerikos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, atvažiavęs net iš Clevelando. Išgirstame jo paskaitą apie Lietuvių Bendruomenę; atmintin padedam Lietuvių Chartą, susipažįstam su bendruomenės augimo keliu ir vargais. Bendruomenė auga, tik gėda, kad per maža darbininkų, trūksta pinigo, neįstengiama nugalėti inercijos lietuvių gyvenime. Mes kviečiami pasidaryti bendruomenės idėjos apaštalais.

Jau saulei nusileidus, renkamės vėl į baltąjį namą — šiuo kartu išgirsti **Ryčio Babicko** paskaitos apie Jazz. Paskaitininko veik nematyti už kalno elektroninių instrumentų. Pavyzdžiais

Kalba Arūnas Liulevičius
Nuotr. J. Račkausko

iš plokštelių ir magnetinės juostos žymimas jazz kelias iš Naujojo Orleano į Chicagą ir platųjį pasaulį. Susipažįstam su šios, gal vienintėlės tikrai amerikietiškos, muzikos stiliais ir konvencijomis.

Salėje — vakarinės maldos. Sugiedam "Linksma diena jau prašvito", ir džiaugiamės su tūkstančiais visam pasauly.

Sekmadienis, balandžio 17 d. Velykų rytas. Nuotaika puiki, bet lietus pasikūkčiodamas verkia. Kol sukraunam anklodes, pagalves ir lagaminus į automobilius, esam padoriai peršlapę. Kol atvažiuojam iki Detroito, lietus nustoja lyti. Mišias išklausom vienuolyno koplyčioje, aukojant kun. V. Bagdanavičiui. Svečių salione susitinkam ir su šeimininku—kun. P. Dagiliu. Ten pat uždarom kursus: skaitoma Federacijos Valdybos telegramą, SAS Centro Valdyba sveikina. Tos keturios dienos prabėgo kaip vėjas, net graudu skirstytis. Svetingi detroitiečiai nepaleidžia: dar likę kelios valandos iki autobuso. Kaip skėriai užimam p. Damušių namus: esam vaišinami, dainuojam ir atsiminimais dalinamės. Trečią valandą vienuolika chicagiečių sėdim autobuse ir mojuojam išlydintiem.

Autobusas skrenda lygiu plentu per staiga pažaliavusias pievas. Pro akis dar tebeskrieja ežerėlio ir balto namo ant kalnelio vaizdai. Grūdas pasėtas. Lai dygsta su Dievo pagalba!

Jokūbas Klumpė

Įnešamos vėliavos

NAUJOSIOS ATEITININKŲ ŠVENTĖ ANGLIJOS MARIANAPOLYJE

Naujosios Anglijos ateitininkų buvo susitarta šiemet tradicinę pavasario šventę švęsti drauge kad tuo būtų iškilmingiau paminėta ateitininkų 50 metų jubilėjus ir 10 metų veikla JAV. Gegužės 29 ryte iš visų Naujosios Anglijos lietuvių kolonijų, kur tik yra ateitininkų, mašinos slinko į Marijanapolį pavasariškoj nuotaikoje ir gražioje gamtoje švęsti savo jubilėjų.

Pamaldos

Šventė prasidėjo pamaldomis, kurias atlaikė Ateitininkų Federacijos Tarybos narys ir Ateitininkų Sendraugių Sąjungos dvasios vadas prel. Pr. Juras. Stud. Ateitininkų sąjungos dvasios vadas kun. dr. J. Navys, MIC savo pamoksle išryškino šv. Pauliaus paskelbtą šūkį "Visą atnaujinti Kristuje".

Po mišių trumpam laikui užviešpatavo gegužinės nuotaika. Šeimos su bičiuliais, pasiskirsčiusios būreliais, medžių pavėsyje užkandžiavo ir dalinosi pakilios šventės nuotaikomis. Jei kam ko trūko, galėjo apsirūpinti iš Marianapolio moksleivių parengto vaišių stalo. Gegužinės nuotaika buvo trumpa. 1;30 val. susirikiavusi procesija pradėjo eiti Kryžiaus Kelius. Vėl grįžo religinė rimtis ir susikaupimas. Procesijai vadovavo kun. S. Yla ir kiekvienai stočiai skaitė savo parengtus prasmingus apmąstymo žodžius, nuteikiančius giliai maldai.

Pakeliui sustojome prie Liurdo Marijos grotos ir atnaujinome pasiaukojimą Švč. Mergelės Marijos širdžiai. Prie Marijos statulos kojų mergaitės sudėjo puokštes gėlių. Baigę Kryžiaus Kelius, aplankėme buvusio Marijanapolio viršininko bei uolaus at-kų organizatoriaus dr. kun. Jono Navicko kapą ir čia taip pat uždėjome pavasario žydinčių gėlių.

Iškilmingas posėdis

Religinei daliai pasibaigus, visi skubėjo į Marijanapolio sporto salę, iš puoštą gėlėmis, parengtą iškilmingam posėdžiui. Už prezidiumo stalo ant uždangos auksinėmis raidėmis buvo užrašyta — 50, ateitininkų šūkis ir ženklas. Didelė salė buvo pripildyta jaunučiais, moksleiviais, studentais, sendraugiais ir svečiais.

Iškilmingas posėdis pradėtas malda, kurią atkalbėjo prel. Pr. Juras. Po maldos atsistojimu pagerbtos įnešamos at-kų kuopų ir draugovių vėliavas. Šventės rengimo komiteto pirmininkas dr. P. Kaladė, atidaręs posėdį, į garbės prezidiumą pakvietė: prel. Pr. Jurą, At-kų Federacijos Vadą prof. S. Sužiedėlį, Kat. Federacijos pirmininką A. Masionį, At-kų Federacijos gen. sekretorių kun. V. Dabušį, Studentų At-kų S-gos dvasios vadą kun. dr. J. Navį, Stud. At-kų S-gos pirm. Sigitą Leimoną, kan. M. Vaitkų, At-kų Federacijos Tarybos narį ir at-kų vadovo autorių kun. St. Ylą, Nek. Prasidėjimo Kongregacijos atstovę Ses. Augustą, Nukryžiuotojo Jėzaus Kongregacijos atstovę Motiną Elzbietą ir tos kongregacijos kapelioną kun. J. Švagždį.

Prezidiumui užėmus savo vietas, dr.

Eina Kryžiaus Kelius

P. Kaladė tarė įžanginį žodį. Jis vadovavo ir visam posėdžiui. Po įžanginės kalbos studentai ir moksleiviai ateitininkai davė įžodį.

Iškilmingą studento at-ko pasižadėjimą davė: M. Anelauskaitė, R. Liutkevičius, V. Mockus, R. Žičkus,— iš Bostono draugovės: J. Bulotaitė, R. Paliulytė, J. Brazauskaitė ir L. Bacevičiūtė — iš Waterburio draugovės: A. Domeikaitė ir A. Žemaitaitytė — iš Putnamo draugovės. Moksleivio at-ko pasižadėjimą davė: Kr. Lendraitytė, D. Barūnaitė, K. Girnius, T. Žičkus ir A. Barūnas—iš Bostono kuopos; L. Gaigalaitė ir M. Vaišvilaitė — iš Putnamo kuopos: R. Baužys — iš Brocktono kuopos. Jaunesniojo at-ko pasižadėjimą: J. Pauliukonis, J. Pauliukonytė ir G. Repšytė — iš Worcesterio kuopos.

Naujus ateitininkų narius sveikino Marijanapolio Tėvų Marijonų viršininkas Tėv. J. Dambrauskas, kan. M. Vaitkus, prel. Pr. Juras, A. Masionis, kun. St. Yla ir S. Leimonas.

Po sveikinimų buvo sugiedotas atkų himnas ir išneštos vėliavos. Tada Federacijos Vadas S. Sužiedelis skaitė paskaitą.

Jaunesnieji ateitininkai gauna ženklelius, kuriuos įsega Federacijos Vadas S. Sužiedėlis; dešinėje kun. J. Navys — SAS dvasios vadas

Ateitininkas savo gyvenimu turi liudyti Kristų

Pradžioje Federacijos vadas pasveikino davusius įžodį ateitininkus ir pabrėžė, kad įžodis yra iškilmingas pasižadėjimas, padarytas laisva valia, apsisprendus ištverti pasižadėjime. Todėl į įžodį reikia žiūrėti rimtai ir, jį davus, jo laikytis. Įžodžiu nieko naujo nepasakome, tik patvirtiname tai, ką esame patyrę iš savo motinų. At-kų organizacija laikosi dviejų svarbiausių pagrindų: katalikybės ir lietuvybės. Religija mums nurodo, kas mes esame, o tautybė sudaro pagrindą mums veikti. Tikėjimas ateitininkams labiau apšviečia tautinio veikimo kelią. Ateitininkai privalo mylėti savo tautą, bet negali mylėti to, ko nepažįsta. Tad ateitininkų pareiga yra pažinti savo tautą, jos istoriją, literatūrą, ypač kalbą. Kalboje yra visa tautos širdis ir siela. Kalba yra kalavijas, kuriuo giname savo tautos dvasią ir gyvybę.

Ateitininkai susiorganizavo kovoti su tuo metu įsigalėjusia bedievybe, ir šis uždavinys — išlaikyti katalikybę lietuvių tautoje — nepasikeitė. Šiandien reikia kovoti ne su skelbiama bedievybe, bet su įsigalėjusiu indiferentizmu. Ateitininkai ne tiek žodžiu, kiek savo katalikišku gyvenimu, kilnia asmenybe turi liudyti Kristų. Ateitininkai negali tenkintis vien savo siauros profesijos išsilavinimu, bet privalo įsigyti tiesa pagrįstą pasaulėžiūrą, kuri nurodo tikrą žmogaus gyvenimo prasmę. Baigdamas prelegentas kvietė visus at-kus išlikti ištikimais savo pasirinktiems principams.

Po paskaitos dr. P. Kaladė šventės rengimo komiteto vardu padėkojo visiems, prisidėjusiems prie šventės parengimo, ir prezidiumo nariams. Posėdis baigtas tautos himnu.

Meninė dalis

Po posėdžio visi šventės dalyviai, pasinaudodami trumpa pertrauka, išėjo atsikvėpti grynu gražios apylinkes oru. Bet tuoj pat teko vėl grįžti į tą pačią salę pasigėrėti meniniais ateitininkų sugebėjimais.

Pirmiausia buvo Dėdės Juozo (kun. J. Šeškevičiaus) vaizdelis, specialiai parašytas at-kų 50 metų sukakčiai paminėti. Vaizdelį gana vykusiai atliko Bostono ateitininkai.

Ateitininkė solistė Daugelienė, akomponuojant jos dukrelei Rūtai, padainavo keletą dainų, savo lyriniu soprano balsu sužavėdama klausytojus.

Pabaigai buvo Nek. Prasidėjimo Seselių bendrabutiečių pasirodymas. Stud. D. Žemaitaitytė tarė trumpą žodelį, prisimindama pavergtoje tėvynėje kovojančius mūsų brolius už ateitininkų idealus. Mergaitės padainavo keletą dainelių ir tikrai gražiai pašoko keturius tautinius šokius: linelius, landutę, givatarą ir sadutę.

Meninei programai vadovavo stud. E. Sužiedėlis.

Pabaiga

Šventė praėjo gražioje pakilioje nuotaikoje. Po meninės dalies vyresnieji pradėjo skirstytis ir grupuotis prie savo susisiekimo priemonių. Salėje užgrojo Petrelio Pauliukonio "orkestras", jaunimas, kiek pavargintas programos, vėl atgijo. Nors sendraugių veidų ir labai mažai buvo matyti, bet už tat jaunimo netrūko. Geroj nuotaikoj laikas greit bėga. Nė nepastebėta, kai nutilo muziką ir visi ėmė skirstytis namo. Šventės dalyvių mašinos riedėjo atgal į savo gyvenamas vietas: Bostoną, Brocktoną, Hartfordą, Putnamą, Patersoną, New Yorką, Waterburį ir Worcesterį. Tėvų Marijonų sodyba vėl apgaubė vienuoliška nakties tyla.

Patirti įspūdžiai šventės metu ilgai pasiliks mūsų širdyse.

Gražina Pauliukonytė

Visos N. Anglijos ateitininkų šventės nuotraukos — Beatričės Kerbelienės.

Toronto moksleiviai ateitininkai duoda įžodį — Nuotr. J. Dvilaičio

KANADOS ATEITININKŲ ŠVENTĖ

Kanados ateitininkų jubilėjinė šventė bei suvažiavimas įvyko gegužės 14-15 Toronte. Šeštadienį, gegužės 14, buvo suvažiavimo atidarymas ir organizacinis posėdis šv. Jono Krikštytojo parap. muzikos studijoje. Posėdyje Ateitininkų Federacijos gen. sekretorius kun. V. Dabušis padarė pranešimą jubilėjinių metų ir kongreso reikalais. Apsvarsčius organizacinius reikalus, buvo nutarta nerinkti atskiros Kanados ateitininkų krašto valdybos, bet pavesti tas pareigas Toronto sendraugių skyriaus valdybai.

Diena buvo užbaigta susikaupimo valandėle šv. Jono bažnyčioje. Valandėlę pravedė ir pamokslą pasakė kun. V. Dabušis.

Sekmadienio programa buvo pradėta 9 v. Prisikėlimo parapijos bažnyčioje pamaldomis, bendra komunija. Pamaldose moksleiviai ateitininkai dalyvavo su savo vėliava. Po pamaldų įvyko moksleivių ateitininkų agapė. Vieša akademija buvo Prisikėlimo parapijoje 4 v. p.p. Dalyvavo apie 500 svečių.

Akademiją pradėjo Kanados ateitininkų krašto valdybos pirmininkas inž. A. Ankudavičius. Įnešus studentų ir moksleivių vėliavas (scenoje buvo dar hamiltoniečių sendraugių vėliava), buvo sugiedota ateitininkų himnas. Po to 15 moksleivių ir viena studentė davė įžodį (dauguma studentų buvo išvažinėję į darbus, nes mokslo metai buvo pasibaigę prieš dvi savaites). Įžodį priėmė kun. V. Dabušis ir davė pabučiuoti kryžių; ženkliukus prisegė vienas iš pirmųjų ateitininkų — J. Matulionis.

Pasibaigus įžodžiui ir išnešus vėliavas, Otavos universiteto prof. dr. A. Ramūnas-Paplauskas skaitė paskaitą, ryškindamas ateitininkų pagrindus.

Akademijos pati įspūdingiausia dalis buvo koncertinė programa, kurią išpildė į Torontą pirmą kartą atvykusi sol. Danutė Stankaitytė. Ji savo žavingu balsu užbūrė dalyvius, kurie vis nenorėjo jos nuleisti nuo scenos ir prašė vis daugiau ir daugiau dainuoti.

Koncertas buvo iš dviejų dalių, kurių tarpe Romas Vaštokas paskaitė ištrauką iš A. Škėmos "Žvakidės". Pirmoje dalyje sol. D. Stankaitytė padainavo: A. Kačanausko — Vai gražu, gražu, A. Račiūno — Ar atminsi, St. Gailevičiaus — Oi laukiau, laukiau ir Br. Budriūno — Šauksmas. Publikai to neužteko, tai solistė bisui padainavo A. Kačanausko — Mano rožė.

Antroje dalyje solistė išpildė dvi operų arijas — Puccini Tosca ir Verdi — La Forza del Destino ir Masenet Elegiją. Publikai prašant, dar pridėjo ariją iš Madame Butterfly. Solistei akomponavo St. Gailevičius. Programą pabaigus, jaunutė moksleivė ateitininkė solistei įteikė gėlių.

Šventė buvo užbaigta ateitininkų ir svečių kavute su gausiom vaišėm, sveikinimais ir menine programa, kurią išpildė moksleivės ir jaunutės ateitininkės — D. Augaitytė ir V. Simanavičiūtė, ir mergaičių chorelis, paruoštas seselių, padainavo keletą dainų. Telegrama sveikino buvęs Kanados ateitininkų pirmininkas inž. P. Razgaitis iš Clevelando, laišku dvasios vadas kun. dr. J. Gutauskas iš Delhi, Ont., o žodžiu — skautų Rambyno tunto atstovas Mockus, ateitininkų sendraugių pirmininkas St. Juozapavičius, L. Kat. Moterų draugijos CV pirm. H. Sungailienė, Rochesterio ateitininkų atstovas Br. Krokys, Toronto šaulių kuopos atstovas Petrulis, KLB apylinkės valdybos pirm. J.R. Simanavičius ir "Moters" redaktorė I. Matusevičiūtė.

Iš suvažiavimo visi išsiskirstė su atsisveikinimu: pasimatysim Jubilėjiniam Ateitininkų Kongrese, Chicagoje.

Buvusi

PER PRIZMĘ

Naujoji Ateitininkų Sendraugių Sąjungos Centro Valdyba ką tik perėmė pareigas. Šia proga norime naujai išrinktiems palinkėti kuo sekmingesnės veiklos. Sendraugiai, tas didysis mūsų federacijos ramstis, ateitininkiškame gyvenime mūsų sąlygom vaidina ryškią rolę. Viliamės, kad naujoji centro valdyba sugebės sąjungą dar labiau išjudinti ir palenkti dideliem darbam. Laukai platūs. Sekmės juos kultivuojant.

Pirmasis dėmesys, be abejonės, krypsta sendraugių stovyklos link. Ji numatyta šią vasarą Dainavoje. Nuo liepos 10 iki 16 į tą lietuvišką stovyklavietę rinksis mūsų vyresnieji poilsiui ir dvasiniam atsigavimui. Viliamės, kad sendraugiai neliks abejingi savo sąjungos šauksmui stovyklon vykti. Žinoma, beliko tik labai mažai laiko bet geri norai nugali ir tokias problemas. Norėtųsi prašyti, kad 1961 metais, tokį pasiryžimą kartojant, jau anksti pavasarį būtų pradėta akcija, nes kaip tik tuo metu daug kas pradeda nustatyti savo atostogų laiką.

Tenka šia proga apgailestauti dalies mūsų idėjos draugų ryžtą rinktis atskiron stovyklon. Tikėjomės, kad bent jubilėjiniais metais nebus stovyklavimu bandoma konkuruoti su ateitininkiškais vasariniais darbais. Gaila, kad savų interesų puoselėjimas nustelbia užsimojimus.

*

Praeitą mėnesį suminėjome moksleivių ateitininkų stovyklą. Dainavoje, dabar gi tenka trumpai stabtelti ties SAS rengiamu susibūrimu toj pačioj vietovėj. Studentai savo laiką stovyklai suderino su kongresu. Užbaigę stovyklavimą, jie tiesiai vyks į kongresą Chicagoje. Reikia manyti, kad tradiciškai sėkmingumo lydimas studentų sąlėkis ir šiais metais jaunimui atneš dvasinės stiprybės ir gražaus poilsio. Per 2 savaites jiems bus daug gražaus laiko susipažinti, susibičiuliauti ir rimtai dirbti. Kas dar nėra nusprendęs vykti, Dainavon tepameta savo abejones, nes sprendimas vykti be abejonės yra teisingas.

Miela, kad jubilėjiniais metais Dainavos stovykloje bursis visos trys ateitininkų sąjungos. Ir tai pirmą kartą. Tai tikriausiai džiugina tuos idealistus, kurie taip sunkiai darbavosi ir kovojo dėl stovyklos įsteigimo ir jos išlaikymo. Stovyklaujančių akyse spindįs džiaugsmas jiems tikriausiai yra pats gražiausias atpildas. O mums reikėtų ateiti jiems į talką, nes stovykloje dar tiek trūkumų, dar tiek sunkumų. Darbu ir auka padėti galime, bet vis užmirštame.

*

Atidžiai ateitininkų gyvenimą stebį skundžiasi, kad mes vis mažiau dėmesio skiriame ateitininkiškam ženkleliui. Kai būna mūsų metinės šventės ir tų metų jaunimas duoda ateitininkišką įžodį, ženkliukas ne visuomet naujam organizacijos nariui prisegamas. Kartais jie žvejojami prieš pat įžodį; kas tik pasirodo su ženkliuku, tai jis tuoj pat užpuolamas, jo ženklelis konfiskuojamas, ir taip kartais padėtis išgelbstima. Jei nepasiseka sužvejoti pakankamai tų ženkliukų, pasitenkinama rankos paspaudimu. Tai vis dažniau pasikartojąs reiškinys. O problema taip lengvai išsprendžiama. Tik reikia prisėsti kokį mėnesį prieš šventę ir juos užsakyti. Trūksta adreso? Jei kito neturi, rašyk Ateities redakcijon. Ten tas užsakymas bus nukreiptas į šaltinį, iš kurio ženkliukai ateis. Nėra jie ir tokie brangūs, kad jį neįstengtumėme įsigyti.

Paties kongreso metu reikėtų visiems ateitininkams savo sąjungos ženkleliu pasipuošti. Reikia tikėtis, kad prie registracijos juos galės įsigyti tie, kuriems iki tol nebuvo progos. Stovyklas ruošiantiems reikėtų parūpinti ženklelių, kad suvažiavę į Dainavą, galėtų juos ten įsigyti. Tenelieka nei vieno ateitininko jubilėjiniais metais nepasipuošusio ateitininkišku ženkleliu.

*

Visoj eilėj vietovių jau buvo paminėti mūsų sukaktuviniai metai. Įvairiais būdais tai buvo atlikta. Tačiau yra dar ir tokių vietovių, kurios nepajudėjo. O reiktų. Laiko tam bus po kongreso, nes juk metai tęsiasi iki gruodžio galo. Per visus metus švenčiame savo 50 metų sukaktį. Kongresas — tai tik pats iškiliausias momentas: jis jokiu būdu nėra vienintelė proga šią sukaktį paminėti. Neapsileiskime rudens neišnaudoję.

Kongreso rengimo komitetui dabar prasideda pati darbymetė. Darbų gausumas kasdien didėja, ir taip viskas tęsis ligi rugsėjo pradžios. Norisi šia proga šiems ryštingiems ateitininkams palinkėti nepalaužiamo ryžto, tvirtumo ir kantrybės visus darbus atliekant. Visi ateitininkai dėgingi šiems Chicagos gyventojams už jų triūsą.

Kongresinės nuotaikos jau pradeda formuotis. Nugirsti pasitarimus apie vykimą Chicagon, vietų rezervavimą. Atsisveikindami žmonės dažnai taria iki pasimatymo kongrese. Džiugu, kad ateitininkų didysis susibūrimas jau dabar susilaukia tokio dėmesio. Tačiau dar svarbiau už tai yra dvasinis pasiruošimas. Jei Chicagoje visi susitiksime prie Dievo stalo ir dėmesin priimsime ten pateikiamas mintis bei rimtai svarstysime rūpimus klausimus, tai kongresas bus pasisekęs. Negalime tenkintis vien kiekybiniu momentu; mums svarbi kokybė. O ji priklauso nuo visų dalyvių tinkamo dvasinio pasiruošimo kongresui. O kiek tam pasiruošimui laiko esame pašventę? Ar pakankamai? Dar yra laiko ir tam. Neatidėliokime šios svarbios, kongreso pasisekimą nusakančios pareigos.

Vytenis

N. Vinkšnaitytė baigė sekretoriato kursą Colegio Sao Jose, Brazilijoje. Už pasižymėjimą moksle buvo apdovanota dviem medaliais. Šiuo metu N. Vinkšnaitytė vieši Amerikoje ir ateitininkų kongrese atstovaus Sao Paulo ateitininkus.

Jeronimas Pleinys ir Romualda Vyšniauskaitė gegužės 14 sukūrė šeimą Hamiltone, Kanadoje. J. Pleinys yra veiklus Hamiltono visuomenininkas ir ateitininkas.

Antanina Grajauskaitė, veikli ateitininkė, visuomenininkė ir lituanistinės mokyklos mokytoja Hamiltone, Kanadoje, ištekėjo už Jono Mikšio.

Eglutė, vaikų laikraštėlis, gegužės numerį išleido padidintą ir tuo atžymėjo 10 metų sukaktį. Jos pirmuoju redaktorium buvo Bernardas Brazdžionis, antruoju — Pranas Naujokaitis, trečiuoju Stepas Zobarskas, ketvirtuoju — dr. A. Šerkšnas. Dabar redaguoja Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys. Numeris gausiai iliustruotas, suteikia vaikams įdomios medžiagos.

SPORTAS

DIPLOMATINĖ SPORTO ŠVENTĖ

J. ŠOLIŪNAS

Jau ir po metinių lietuvių sporto žaidynių! Trys šimtai lietuviško jaunimo buvo suplasnoję senan Brooklynan išmatuoti savo jėgų. Ir matavo: dvi dienas ir naktis.

Paskutinioji sporto šventė man pakvipo diplomatinės tarnybos kvapu — daugumas lietuviškų sporto klubų atstovų jau neturėjo tarpklubinės pažinties. Daugumas sportininkų yra pažįstami tik savo klubo. Atseit, mūsų bendroji sportinės šeimos pažintis jau beveik išnykusi. Tai dar vienas žingsnis priekin. Geras ar blogas; manding, kad tai blogas ženklas, nes organizacijoje bendravimas yra būtinas, ir sportinio bendravimo aikštėse neužtenka. To buvusio nuoširdaus šeiminio bendravimo dar labiau pasigesime ateityje, jis atsilieps į sporto švenčių nuotaiką ir pasisekimą. Šio bendravimo trūkumas įrodo, kad ir į sportininkų šeimą jau atėjo kita karta. Tačiau kartų klausimą palikę ateičiai, bet trumpai žvilgterkim į pačią šventę.

Dabar žodį tars ..

Kur čia netars. Į sportininkus iškilmingo atidarymo metu, kuris vyko vėlyvą šeštadienio popietę, kai jau beveik pusė šventės buvo pradulkėję, kalbėjo labai iškilmingi ir mažiau iškilmingi ponai.

Pastebėtina, kad Chicagos pavyzdžiu pravesti bent didesnę šventės dalį vienoje vietoje pagaliau pasekė ir Brooklyno vyrai. Sveikintinas dalykas, nes ir vieną salę Brooklyne surasti buvo ne vaiko, bet daugiau lietuviško politiko darbas. Sunku. Na, bet kaip ten bebūtų Franklin K. Lane gimnazija ir kaimyninė YMCA salės visus gražiai sutalpino. Tik anot seno pasakymo, — publikos galėjo būti ir daugiau. O dabar tai turbūt galima buvo sportininkus ir publiką suporuoti į—vienas sportininkas, vienas žiūrovas. Abu sudėjus, bene susidarė koks geras šešetas šimtų.

O mums vadovaus ...

Buvo ir vadų ir buvo tvarka. Tik pikta dėl vieno dalyko. Pasigesta klubų drausmės. Nuo to nukentėjo ir tvarka. Keletas užsiregistravusių komandų visai nepasirodė. Visokių priežasčių — vienam tolimas kelias pasidarė nemielas, tai menasi Chicagos ASK Lituanicos stalo teniso triumviratas, tai Chicagos Neries tinklininkai, tai Chicagos Neries jaunesni krepšininkai. Nesusilipdė ir buvusis krepšinio meisteris Detroito Kovas. Neatvažiavo. Tik taurę atvežė. Pats vežiau, saugojau. Girdi, sako mes dėl jos lupėmės užtenkamai pernai, dabar tegu kiti pažįsta, kaip sunku ją laimėti. Nematėme ir keletos gerų stalo tenisininkų bei mūsų nenugalėtos stalo teniso valdovės J. Rūtelionienės, kuri, rodos, čia pat pašonėje Brooklyno gyvena, — tik Washingtone.

Neatvykus komandom, sudarė rūpesčio rengėjams. Siūlau: uždrausti neatvykti. O kas neatvažiuoja—bausti. Jei kartą klubas pažada būti, užsiregistruoja, tai teneardo tvarkos. Turi atvažiuoti arba sumokėti piniginę bausmę.

Dainuok ir šok

Buvo. Šoko vakarais jaunimas, o daivano visi tie vadovai, kurie save tikino kad sporto šventė pasisekė. Šioji šventė neeilinė, o dešimta šioje žemėje, tai iškilmingai buvo paminėtas tas dešimtmetis. Kaip ir visados tokia proga gaunama pašnekėti. Tokia proga išnaudojama programoje vakare. Buvo tokių progų šeštadienį ir sekmadienį. Tik šeštadienį į vakarą suėjo daug, o sekmadienį — mažai. Jau buvo nubyrėję šventės tolimesni paukščiai ...

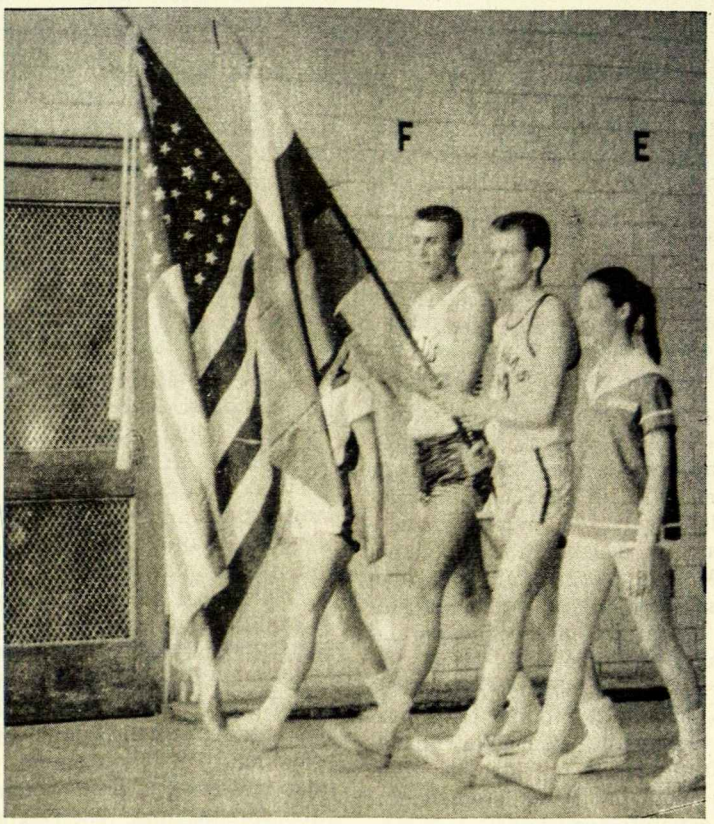

X žaidynės New Yorke: jaunieji sportininkai įneša J.A.V. ir Lietuvos vėliavas
Nuotr. G. Peniko

Kas tie paukščiai?

Tas didelis New Yorkas parūpino tiek taurių, kad turbūt jų buvo beveik tiek, kiek lietuviškų politinių partijų. Dideles taures davė visokie sąjūdžiai ir organizacijos, nes tos organizacijos jaučia, kad reikia jaunimą dovana patraukti. Tai geras tikslas. Ir sveikas.

Minėta, kad Detroito Kovas, pernykštis krepšinio meisteris, žaidynėse nedalyvavo. Visai logiškai krepšinio varžybas laimėjo pernai metų vicemeisteris Waterburio Gintaras. Jis baigmėje suvirškino Brooklyno Atletus šimtine pasekme: 103:96. Dėl baigmės tiek pasakytina — Gintaras laimėjo pelnytai, tačiau Brooklyno

atletus nukryžiavo Kryžanauskas, kuris pats vienas pelnė 45 taškus. Neabejotinai, Kryžanauskas (Cross — angliškai tariąs pavardę) buvo geriausias šių žaidynių krepšininkas. Nepėsčias buvo ir Brooklynas, tačiau nei savo publika, nei fizine jėga nepalaužė Gintaro greito puolimo ir mirtinių Kryžanausko šūvių.

Pati baigmė nepasižymėjo tragiškumu nors žiūrovų kraują ir virino pasekmės kaiteliojimasis.

Prieš baigmę įdomiausios rungtynės buvo tarp to paties Gintaro ir simpatingos Chicagos Neries. Tai tragiškiausios žaidynių rungtynės. Ir Kryžanauskas nebuvo sustabdomas, nors Neries garsioji trijulė: Varnas, Žvinakis, Valaitis — niekados nepasidavė ir su laimės pagalba Gintaras Nerį nugalėjo 81-80. Šiame pasirodyme Neries eilėse nelyginamai buvo geri Varnas su Žvinakiu, tačiau Valaičio susižeidimas prieš tai įvykusiose Neris - Clevelando Žaibas rungtynėse atnešė Neriai ir pralaimėjimą pusiaubaigmėje.

Jaunių krepšinio meisteriu apvainikuotas Worcesterio Vytis, nes žaidynėse, minėjau, nebuvo Neries jaunių. Pati jaunių baigmė — eilinės rungtynės. Vytis nugalėjo Toronto Aušrą 51;42. Čia pasigesta prieš keletą metų matytos Neries bei Clevelando Žaibo jaunių klasės.

Jaunučių grupėje laimėjo Clevelando Žaibas, baigmėje įveikęs Toronto Aušrą 41:38.

Na ir moterys? Baigmėje blykstelėjo pernai metų žaidimo atošvaistėmis. Priešininkės tos pačios, žaidimo lygis tas pats, tik visos dalyvės ... buvo metais vyresnės. Taigi, rungtynės įvyko tarp Toronto Aušros ir Toronto Vyčio. Laimėjo Vytis 31:23.

Tinklinyje žinios tos pačios. Reiškia, visur ir visados tinklinyje karaliauja Clevelando Žaibas. Tiek moterų, tiek mergaičių ir vyrų klasėje Žaibas pelnė taures.

Aikštėje pas moteris net taip nutiko, jog pirmąsias dvi vietas pasidano dvi Žaibo komandos. Neris? Malonu, kad visados energijos ir vilties neprarandąs Žiupsnys atgabeno Neries jaunąsias tinklininkes. Joms varžybos gera pamoka. Neries eilėse trū ko O. Blandytės.

Vyrų žaidime nieko ypatingo. Bostono Dainava atvažiavo kaip meisteris, o išvažiavo nustumta į trečią vietą. Pasirodo kad išlaikytum meisterio vardą neužtenka žiūrėti į taurę. Reikia daryti ir pažangą.

Be Žaibo gerai kovojo Hartfordas, kurs laimėjo vienas rungtynes prieš Žaibą, tačiau baigmėje nepajėgė atsilaikyti prieš pasitikėjimą atgavusius vyrus iš Clevelando.

VARDAI ★ ĮVYKIAI ★ IDĖJOS

JUOZAS MANELIS — MEDICINOS DAKTARAS

Šį pavasarį Illinois Universitetas Juozui Maneliui suteikė medicinos daktaro laipsnį. Dr. Juozas Manelis mokslo įstaigos atžymimas jau antrą kartą — jis yra baigęs to paties universiteto filosofijos fakultetą.

Juozas yra gimęs Panevėžyje 1935 m., veinturtis prof. Vito ir Faustinos Manelių sūnus. Vaikščioti išmoko ir pradinius mokslus išėjo Dotnuvoje. Gyveno Liubecko ir Spackenbergo tremtinių stovyklose Vokietijoje, kur mokėsi vietinėse lietuvių gimnazijose ir buvo veiklus moksleivių organizacijų narys: vadovavo skautų skilčiai ir moksleivių ateitininkų kuopai.

1948 m. atvyko į Chicagą, kur įstojo į Šv. Igno augštesniąją mokyklą, įsteigė ir dvejus metus pirmininkavo moksleivių ateitininkų kuopai (pirmoji Amerikoje), reiškėsi sportinėje veikloje (steigėjas "Ateities" sporto klubo — vėliau "Gintaras"), rengė vasaros stovyklas (Paw Paw, Mich., 1950 m.), ekskursijas (Kanada, 1951 m.) ir buvo tuometinės lietuviškos Chicagos vienas veikliausių visuomeninkų.

1951 m. išvyko į Marianapolio kolegiją, Thompson, Conn., kur taip pat įsteigė ir vadovavo ateitininkų vienetui, rengė vaidinimus ir minėjimus, sportavo ir studijavo. Kolegiją baigė pirmuoju.

Nuo 1952 m. mokėsi Illinois Universitete (Urbanoje ir Chicagoje). Studijuodamas jis priklausė Psi Chi,

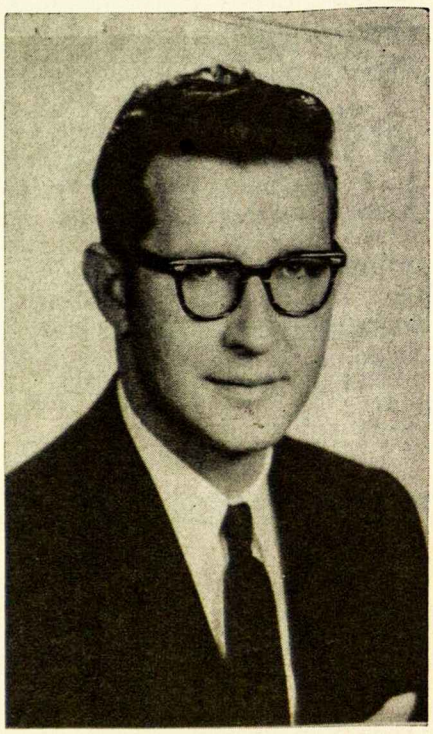

Dr. Juozas Manelis

Nu Sigma Nu, ir Kęstučio korporacijoms, SAS (Chicagos, Urbanos draugovių ir Centro valdybų narys), LSS, Newman klubui ir visai eilei kitų organizacijų. Dr. Manelis yra ypatingai pasižymėjęs savo įdomiu humoru, pravedęs daugelį studentiškų linksmavakarių, skaitęs dešimtis humoristinių laikraščių beifeljetonų.

Tik pliaukšt, ir nėra

Buvo ir stalo tenisas. Ir toliau karaliauja Toronto Vytis. Jis laimėjo komandines: vyrų ir moterų rungtynes ir jo nariai beveik visas individualines varžybas.

Komandinėse varžybose vyrų grupėj Vytis įveikė kaimyninį Hamiltono Kovą, o moterų grupėje Vytis nugalėjo savo miesto Aušrą.

Ir čia turėjo įtakos, kad nepasirodė tikrai stiprus vidurio vakarų apygardos stalo teniso meisteris ASK Lituanica. Ji viena turėjo vilties nukirsti Vyčio karaliavimą. Laimėtojų trijulę sudarė: Pr. Gvildys, Nesiukaitis ir Vaičekauskas.

Individualinėse varžybose nieko naujo. Gvildžiui baigmėje priešininku buvo veteranas Meilus, kuris nieko gero neparodė prieš savotišką meisterio raketę ir turėjo supasuoti sausa 3:0 pasekme.

Kiek daugiau nustebino Meilaus išlindimas į baigmę, nes prieš tai jis nurungė žinomus Nasvytį ir Grybauską.

Pas moteris daug vargo neturėjo Kasperavičiūtė, nes varžybose nedalyvavo Rūtelionienė. Gi visiems aišku, kad abi žaidikės lietuvių tarpe yra visa galva augščiau už kitas.

Įvairiausius dvejetų derinius laimėjo torontiškiai.

Bendrai, stalo tenisas nesudarė labai raminančio vaizdo, nes nesimatė jaunų veidų.

Apskritai, sukaktuvinės sporto žaidynės buvo eilinis metinis sportininkų pasirodymas. Nebuvo nieko iškilaus nei iš geros, nei iš blogos pusės. Lauksime kitų metų.

1958 m. vasarą vedė Nijolę Lipčiūtę. Privalomą vienerių metų praktiką (internship) Dr. Manelis atliks Chicagos Illinois Central ligoninėje. Juozas yra antrasis lietuvis tremtinys, Chicagoje baigęs medicinos mokslus. Linkime jaunajam daktarui ir ateityje pirmauti profesinėje ir visuomeninėje veikloje.

V.S.

KUN. DR. I. URBONO SUKAKTIS

Moksleivių At-kų Sąjungos dvasios vadas **kun. dr. Ignas Urbonas** atšventė 25 kunigystės sukaktį. Ta proga birželio 5 Gary, Ind., kur jis yra vikaru lietuvių parapijoje, buvo iškilmės.

Visą savo kunigavimo laiką jis uoliai dirbo su jaunimu. Prieš karą buvo Kaišedorių vyskupijos jaunimo organizacijų direktorius, lankėsi ir Washingtone, kur dalyvavo Pax Romaną kongrese. Grįžo į Lietuvą, jau

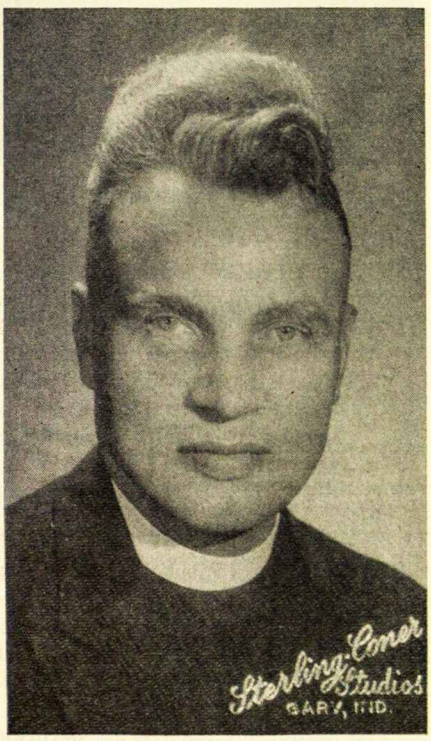

Kun. dr. I. Urbonas

karui prasidėjus. Okupavus Lietuvą, buvo Augštadvario vidurinės mokyklos ir mergaičių ūkio mokyklos kapelionas ir mokytojas. Atsidūręs Vokietijoje, studijavo filosofiją ir gavo daktaro laipsnį. Amerikoje nuo 1949 m. Buvo E. St. Louis, Ill., lietuvių parapijoje, aktyviai įsijungdamas į darbą su jaunimu, organizavo stovyklas, vežė moksleivius, laikė pamaldas. Dabar savo veiklą išplėtė Moksleivių Ateitininkų Sąjungoje.

KUN. V. MARTINKAUS SUKAKTIS

Kun. Vaclovas Martinkus gegužės 29 atšventė kunigystės 25 metų sukaktį. Jis mokėsi Mažeikių gimnazijoje, Telšių kunigų seminarijoje, kunigu įšventintas 1935 balandžio 21. Lietuvoje buvo Mažeikių vikaru, Židikų klebonu, Vokietijoje buvo Liubecko stovyklos kapelionu. Amerikon atvyko 1951 ir nuo 1952 yra šv. Kazimiero parapijos Providence, R.I. vikaru.

Kun. V. Martinkus uoliai reiškiasi ateitininkiškoje veikloje. Dar būdamas Telšių seminarijoje, organizavo pirmąsias žemaičių ateitininkų moksleivių stovyklas, ekskursijas. Gyvendamas Providence, moksleivių stovyklas organizavo Marianapoly, Thompson, Conn.

Elona Marija Marijošiūtė ir dr. Juozas Rimvydas Vaišnys susituokė gegužės 28 New Britain, Conn.

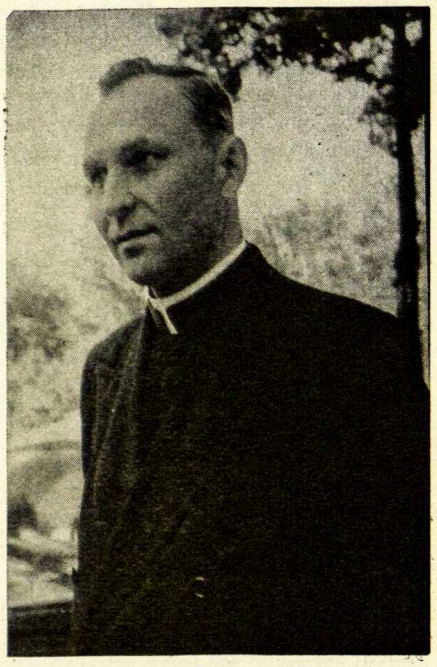

Kun. V. Martinkus

NAUJAS AKADEMIKAS

Ateitininkų akademikų gretos pasipildė vienu nauju medicinos gydytoju. Šį pavasarį Miuncheno universitete sėkmingai išlaikė valstybinius gydytojo egzaminus Alfonsas Dainius

Naujasis akademikas yra gimęs Viekšniuose 1921 m. Baigęs Viekšnių pradžios mokyklą ir gimnaziją, įstojo 1941 m. į Telšių kunigų seminariją. Išklausęs ten filosofinį kursą, persikėlė į Vilnių, lankė humanitarinį fakultetą. Vienok tos studijos Alfonso pilnai nepatenkino: jo širdis linko į mediciną. Tad 1943 m. pradeda studijuoti mediciną. Tik neilgai gali jis semtis žinių Vilniaus universitete. Po dviejų semestrų turi trauktis iš Lietuvos sostinės. Trečią ir ketvirtą semestrą užbaigia Vokietijoje, Tiubingeno universitete. 1946-1949 m. tęsia studijas Miunchene. Bet žmonai susirgus vaikų paralyžiu, Dainius buvo priverstas pastumti medicinos knygas į šalį. Apsisprendžia išemigruoti. Atvykęs į JAV ir įsikūręs Worcestery, Mas., kelis metus dirbo fabrike, kad susitaupytų pinigų studijoms užbaigti. Pagaliau 1958 rudenį, dešimt metų po vedybų, sėdasi A. Dainius su žmona ir sūnum į laivą ir grįžta atgal į Miuncheną. Sunkų fizinį darbą pakeičia įtemptas protinis darbas. Bet ne veltui žemaitiškas užsispyrimas pasiekti užsibrėžtą tikslą; šių metų gegužės mėnesį. Alfonsui Dainiui buvo įteiktas Miuncheno universiteto gydytojo diplomas.

Su ateitininkais naujasis akademikas susipažino dar Viekšnių gimnazijoje 1934 m. Joje jis per paskutiniuosius tris metus vadovavo moksleivių ateitininkų kuopai, turėjusiai 70 narių. Kartą užsidegęs ateitininkiškom idėjom, nebenurimo. Vilniuje darbavosi su studentais ir moksleiviais ateitininkais. Tiubingene ir Miuncheno draugovės prieky, pirmininkavo kurį laiką ir Gajos korporacijai. Worcestery priklausė sendraugių skyriui, porą metų globojo ateitininkus moksleivius. Antrą kartą atsiradęs Miunchene, sielojosi studentų ateitininkų draugovės sudarymu.

Linkime gyd. Alfonsui ir toliau degti tuo šventu nerimu, neleidžiančiu laukti, kad pasaulis atsinaujintų be mūsų pačių prakaito ir kančios ...

J. Medaitis

Romas Šviedrys, SAS Centro Valdybos Užsienio skyriaus vedėjas balandžio 23 Bostono Kultūros klubo susirinkime skaitė paskaitą "Gamtos mokslų raida X amžiuje".

Vytautas Valaitis, Newsweek žurnalo foto korespondentas, tarnybos reikalais buvo nuvykęs į Skandinavijos kraštus, kur fotografavo Danijos, Švedijos ir Norvegijos princeses.

A. Uknevičiūtė, Australijos ateitininkė, šiuo metu mokosi dainavimo Romoje.

AUSTRALIJA
SVEIKINIMAI IR LINKĖJIMAI ATEITININKŲ KUOPAI NEWCASTELYJE

Atvelykyje Brodmedovo parapijos salėje vyko at-kų naujai įsikūrusios kuopos pirmas viešas susirinkimas. Jame be jaunimo dalyvavo tėveliai ir kiti jaunimo draugai. Susirinkimą atidarė at-kų kuopos pirm. Julius Zakarauskas, kviesdamas sugiedoti at-kų himną. Po to buvo skaitomi sveikinimai. Raštu kuopos valdybą sveikino kun. P. Butkus, Sidnejaus arkivyskupo Jurgio Matulaičio ir Newcastelio at-kų kuopos dvasios vadas. Savo pasveikinime jis pabrėžė: "Dabar Kristus Jūsų Vadas! Telaimina Jis Jūsų jaunystę ir darbus. Kad vis giliau pažindami ateitininkijos siekimus ir principus, išugdytumėt tvirtą asmenybę, išlaikytumėt lietuvybę savyje ir stiprintumėt ją kituose, kad savo gyvenimą įprasmintumėt siekdami "visą atnaujinti Kristuje".

Tėviškės Aidų redaktorius dr. B. Zumeris ilgesniame rašte iškėlė katalikų jaunuomenės organizacinio judėjimo būtinumą nūdienieniame gyvenime bei ateitininkijos nuopelnus lietuvių tautai ir Bažnyčiai praslinkusiųjų 50 metų bėgyje, vėliau jis palinkėjo newcasteliečiams ištverti organizaciniuose siekiuose: "Jūsų eilėse — jis sakė, pagrindinis dalykas ne kiekybė, bet kokybė. Ne skaičius neša gyvenimo žibintą, bet asmenybės — pasišventėliai — tamprioje organizacijoje, Kristaus paskelbtos brolybės ir vienybės dvasioje."

Susirinkime dalyvavęs Newcastelio Apylinkės LB pirm. Jurgis Viskauskas kuopą sveikino bendruomenės vardu, pasidžiaugdamas ateitininkų skyriaus įsisteigimu Newcastelyje. Jis pažadėjo jaunimo organizacijai iš bendruomenės valdybos pusės visokeriopą paramą. Jaunimas už tai jam nuoširdžiai plojo.

Progai pritaikytą paskaitą skaitė kun. kapel. S. Gaidelis S.J. aktualia tema: "Kodėl dalis jaunimo Australijoje lietuviškai jau nebešneka". Jis išryškino šias mintis:

"Jaunuomenė juk greitai susižavi visu, kas gražu ir didinga. Ji reikalinga tik paskatinimo iš šalies ir progų. Jaunimas pasižymi ypač dviem geroms savybėmis — idealizmu ir drasa. Šiame gyvenimo laikotarpyje jaunieji, būdami pilni energijos ir dinamizmo, pradeda lavinti "sparnus" skridimui į tolumas ir augštumus, tarsi ereliai. Bet iš kitos pusės, jis nelabai nusimano apie kryptį. Jam reikia gerų pavyzdžių, kuriais jis galėtų pasekti. Lotynai turi labai gerą posakį: "Verba movent, exempla trahunt." Į lietuvių kalbą galėtume išversti: "Žodžiai sujaudina, bet pavyzdžiai paveikia". Posakį geriausiai galima taikyti jaunimui. Jis atsidėjęs stebi kitų pavyzdžius. Jei jis mato aplink tuštumą, idealizmo stoką, ar gal net ir papiktinimus tai ir jaunuomenės gyvenime atspindės ne kas kita, kaip dvasios tuštuma, egoizmas, malonumų gaudymas, perdėtas atsidavimas sportui, sensacijoms, bet to jaunimui negana" . .

Newcastlio moksleiviai ateitininkai. Vidury sėdi kuopos pirm. Julius Zakarauskas, kun. S. Gaidelis, S.J., Danutė Skuodaitė — sekretorė, Vanda Viskauskaitė — iždininkė.

Po referato kun. kapelionas "patikrino" jaunimo žinojimą ir sugebėjimą spręsti lietuviškas mįsles. Tai pavyko neperblogiausiai. Kelios jaunutės mįslių sprendėjos laimėjo premijas — kun. A. J. Kontauto brošiūrą Šventas Kazimieras.

Eilėraščius paskaitė sendraugis E. V. Liūga, kuris buvo ir papuošęs religinėmis ir tautinėmis emblemomis stalą, prie kurio vyko paskaita.

Susirinkimas užbaigtas kvietimu— kuogausiausiai dalyvauti Motinos dienos minėjime, o geg. 8. dieną numatyta ateitininkų bendroji komunija —jaunimo maldų diena už savo brangiuosius tėvelius.

Sendraugis

Šv. Antano gimnazija Kennebunkporte, Me., šiemet išleido pirmąją abiturientų laidą, gimnaziją baigė 10 mokinių.

Manigirdas Motiekaitis, pianistas, solistės Izabelės Motiekaitienės sūnus šiemet baigė De Paul konservatoriją. Baigimo proga koncertas buvo gegužės 25 De Paul Center teatre.

Ateitininkų Sendraugių Sąjungos centro valdybos ir revizijos komisijos korespondenciniai rinkimai pasibaigė balandžio 25. Buvo įstatyti du sąrašai į centro valdybą ir revizijos komisiją. Balsavo 635 sendraugiai. Iš jų trys pabalsavo neformaliai ir jų balsai neužskaityti. Balsų gavo: Chicagos sąrašas į centro valdybą: Silv. Bačiūnas—213, A. Balčytis—91, Kaz. Kleiva — 249, Vit. Manelis — 303, P. Starkienė—227, Vl. Šimaitis—234, A. Žemaitaitis—166; viso — 1483. Washingtono sąrašas: A. Barzdukas — 271, L. Dambriūnas—256, Ž. M. Daugelaitė — 225, Pr. Grušas — 78, Cez. Surdokas—119, Ant. Sužiedėlis—313, Gal. Sužiedėlienė—93, Ant. Vasaitis—138 ir Vyt. Volertas—133; viso—1626.

Į revizijos komisiją Clevelando sąrašas: P. Bačiūnas—224, B. Brizgys —144, J. Gravrogkas—239, A. Kasiulaitis — 186, J. Staniškis — 162. Washingtono — Ant. Vaičiulaitis—295, J. Vaitkevičius—137, R. Vilimienė—126, J. Vitėnas—225 ir R. Zalubas—130.

Centro valdybai vietovė parinkta Chicagoje; pareigomis pasiskirstė: Vitas Manelis—pirm., Kaz. Kleiva—pirmas vicepirm., Silv. Balčiūnas—antras vicepirmininkas, Vl. Šimaitis—sekretorius ir J. Starkienė—iždininkė.

Revizijos komisija išrinkta Clevelande: P. Balčiūnas, J. Gravrogkas ir A. Kasulaitis.

Saleziečių lietuvių gimnazijai popiežius Jonas XXIII padovanojo nedidelį bilijardą mokiniam žaisti. Tai jau trečia šv. Tėvo dovana šiai lietuvių gimnazijai.

studentų ateitininkų sąjunga

LAIŠKAS IŠ CHICAGOS

Daug, daug dalykų dedasi Chicagoje, tik joks dainius tai neapdainuoja. Tad ir atrodo žmogui iš provincijos, kad Chicagoje žmonės apkerpėję, riogso ir grynu oru kvėpuoja.

Ne, iš tikrųjų ne! Štai jau per Velykas "Grandies" korporacijos iniciatyva suruoštas margučių ridinėjimo vakaras, kuris jau buvo apdainuotas "Ateityje".

Per Atvelykį minių minios susirinko į Jaunimo Centrą metinei moksleivių ateitininkų šventei. Mišias Tėvų Jėzuitų koplyčioje aukojo ir naujų narių pasižadėjimą priėmė kun. V. Rimšelis, MIC, MAS Vakarų Apgardos kapelionas. Po pamaldų visi rinkosi į didžiąją Jaunimo Centro salę, kur stalai lūžte lūžo pusryčiams. Valgančių buvo apie keturi šimtai, bet vistiek visiems užteko. Nuo stalo atsikėlę visi susidomėję sekė programą, kurioje turėjo progos pasirodyti visos Chicagos ir apylinkių kuopos; montažu, baletu, pianinu, tautiniais šokiais, daina, vaidinimu. Šventę ruošė MAS Vakarų Apygardos valdyba. Šventės proga įvyko ir margučių bei rankdarbių parodėlė, kurioj geriausi eksponatai atžymėti dovanomis.

Tą patį savaitgalį Chicagos priemiesty — Urbanoje vyko studijinis seminaras apie lietuviškąją viziją.

Gegužės pradžioje vėl šventė po šventės: lakstyk kaip plaštakė nuo vieno pobūvio prie kito. Štai sendraugių skyriaus ruošiama ateitininkų šeimos šventė, kurioj paminėta Motinos diena ir pagerbta Ona Prunskienė, prieš kelias savaites atskridusi iš Lietuvos.

Sekantį šeštadienį įvyko studentų ateitininkų draugovės šventė, kurios proga būrys naujų narių davė pasižadėjimą. Čiurlionio galerijos salėje įvyko tradicinės vaišės su tradiciniais sveikinimais, bet ne su tradicine programa: šios metu buvo įteikti trofėjai draugovės nariams, pasižymėjusiems įvairiausiose gyvenimo srityse. Vėliau šokta, dainuota, šokta dainuota .. iki vėlumos.

Greitai atskubėjo Marquette Park ir Bridgeport moksleivių ateitininkų kuopų šventės. Pirmosios kuopos — Dielininkaičio vardo — šventėje davė pasižadėjimą dvylika jaunučių. Ir vaišės, ir programa sudarė labai pakilią nuotaiką. Antrosios kuopos šventėje nebuvau, bet teko girdėti, kad taip pat labai pasisekė.

Chicagos apylinkių kalvos žalia liepsna užsidegė, bet oras tebebuvo vėsus. Vos tik šiltesni vėjai pradėjo pūsti, pusė Chicagos sugarmėjo į Tėvų Marijonų seminarijos kalnelius išvykų sezonui atidaryti su moksleivių ateitininkų gegužine, kurią ruošė MAS VA. Nors kone visą savaitę lynota, dienai pasitaikė nuostabus saulėtas oras. Jaunimas ant žalios vejos krykštavo, o vyresnieji rimtas kalbas mezgė, bulves ir rūgusį pieną valgydami. Buvo ir draugiškos tinklinio rungtynės, Marijos kuopos ir Kun. Alfonso Lipniūno kuopos, pasibaigusios pirmosios naudai 15:13, 15:9.

Paskutines kelias savaites Chicaga gyvena mokyklų baigimo ženkle. Aną sekmadienį (geg. 29) įteikti atestatai devintajai Chicagos augštesn. lituanistinės mokyklos abiturientų laidai. Tarp baigiančiųjų daug pažįstamų veidų moksleiviuose ateitininkuose. Smagus jų įnašas į gimnazijos gyvenimą, kas ypač krinta į akį pavarčius pirmąjį metraštį "Gintarą".

Va, kas dedas Chicagoje. Kam jau kam, bet nuobodžiavimui tai tikrai reikėtų turėti talento.

orc.

Grandies korporacijos metinė šventė įvyko gegužės 1. Mišios buvo jėzuitų koplyčioje, po jų — pusryčiai, kandidatų pakėlimas į naujus narius ir atskiri filisterių bei tikrųjų narių posėdžiai. Išrinkta valdyba: pirm. E. Valaitis (6641 So. Maplewood), vicepirm. J. Meškauskas, sekr. E. Sakalauskas, ižd. A. Samuolis, narys A. Bičiūnas, fuksų vadas — J. Augius.

J.M.

TRUMPOS ŽINIOS IŠ NEW YORK PADANGĖS

Gal daugeliui atrodo, kad New Yorke miegama, bet visai ne taip. Krutama, bet tiktai per korespondento apsileidimą niekas apie mūsų judrumą dar iki šiol neišgirdo.

Šiais metais SAS NY draugovei vadovauja pirmininkas Algis Šaulys ir vice-pirmininkė Danutė Bortkevičiūtė, sekretoriauja Gediminas Naujokaitis, pinigus renka Rimas Gedeika ir socialinius reikalus tvarko Gediminas Trimakas. Revizijos komisiją sudaro Dalia Minkūnaitė, Alfonsas Dzikas ir Jonas Strimaitis, dvasios vadu yra kun. Vytautas Pikturna.

Per metus buvo šeši susirinkimai. Jie ruošiami privačiuose butuose su paskaitomis, diskusijomis ir tradicinėmis vaišėmis-pasišokimu po rimtosios dalies. Kadangi draugovė apima nevien New Yorką bet ir Patersoną bei kai kurias kitas New Jersey vietoves, susirinkimai darome abejose vietose.

Spalio 11-tos dienos susirinkimas įvyko pas ponus Dzikus, kur buvo išrinkta nauja valdyba. Lapkričio 6 susirinkome pas p. M. Šaulienę, kur Ateities redaktorius Paulius Jurkus kalbėjo apie lietuvių kultūros laimėjimus ir jos uždavinius. Vasario 5 prof. J. Brazaitis skaitė paskaitą apie lietuvių literatūrą. Susirinkę buvome pas ponus Lūšius. Balandžio 8 ponų Vaitekūnų bute išgirdome Fordhamo universiteto profesorių Vasį kalbant apie mokslą, o balandžio 29 susirinkome pas ponus Bražinskus išgirsti Pax Romana pirm. dr. P. Vyganto pranešimo apie Pax Romana ir mūsų veiklą joje. Birželio 11 ponų Kazickų rezidencijoje įvyko šiais metais gausiausias susirinkimas. Buvo nariai ir dar priedo keletas svečių. Išgirdome aktorių Algimantą Žemaitaitį kalbant apie teatro režisorius ir išsirinkome ateinantiems metams valdybą. Išrinktieji pasiskirstė pareigomis šitaip: Gediminas Naujokaitis — pirm., Rimas Gedeika — v. pirm., Vida Lušytė—sekr., Algis Žibas—ižd. ir soc. reik. vedėjas—Algis Šaulys.

Be susirinkimų turėjome dar ir kitokių veiklos punktų. Gruodžio 20 ir balandžio 10 su visais New Yorko ateitininkais ėjome bendrai prie komunijos ir dalyvavome pusryčiuose, o Didžiojo Penktadienio naktį būdėjome prie Kristaus Karsto; balandžio 24 dieną padėjome rengti Ateities koncertą; padedame išleisti Gaudeamus biuletenį; naujuosius metus bendrai sutikome ponios Šaulienės rezidencijoje.

Ateityje planuojame padaryti kelias vasarines iškylas ir taip pat gausiai dalyvauti vasaros stovykloje ir Jubilėjiniame Kongrese. Rudenį rengsime New Yorko ateitininkų šventę, kada duosime pasižadėjimus ir paminėsime jubilėjinius metus.

gniko

BOSTONAS

Toliau diskutuojame

Kovo mėn. pradžioj Bostono draugovės nariai arčiau susipažino su lietuvių akademinėm organizacijom. Susirinkimą pravedė G. Pauliukonytė ir sekretoriavo M. Pakštys. Kolega S. Leimonas toliau iškėlė klausimą: "Ar yra skirtumas tarp pagrindinių trijų lietuvių akademinių organizacijų?"

Pagrindinės akademinės organizacijos yra Santara, skautai akademikai ir ateitininkai. Nors šių akademinių organizacijų ideologija yra skirtinga, tačiau visose randami panašūs principai, kurių pagrindinis yra tautiškumas ir dalinai šeimiškumas. Religija taip pat figuruoja. Ateitininkai yra grynai katalikiška organizacija; skautai — krikščioniška; santariečiai save laiko liberalais. Kai kurie asmenys, aplankę šių organizacijų vasaros stovyklas, matė mažai skirtumo. Jie nutarė kad visi yra susipratę lietuviai, kurie dirba tėvynės labui.

Po tokio įvado kilo gyvos diskusijos, kuriose išryškinti organizacijų skirtumai.

Balandžio 10 paskaitą skaitė SAS dvasios vadas kun. J. Navys, MIC, kuris išsamiai pateikė krikščionybės nuopelnus Lietuvai bei jos įtaką mene, moksle, literatūroj, muzikoj ir filosofijoj.

Balandžio 17 draugovė suruošė pirmus šokius po gavėnios. Suvažiavo daug svečių visų aplinkinių miestu linksmai pralesiti švenčių vakarą.

Balandžio 24 susirinkome pas kolegę I. Lendraitytę. Pasidalinę švenčių įspūdžiais bei besiartinančios šventės problemomis, pradėjome susirinkimą malda. Susirinkimo tikslas buvo nutarti — ar mes tie patys? Kolega R. Pauliukonis pateikė diskusijom įvadą, kuriam panaudojo "Tris pamatinius klausimus", kun. J. Kidyko pranešimą apie ateitininkų veiklą "Lux Christi" žurnale ir to paties autoriaus straipsnį "Ateityje" — Ar dar tie patys?

Toliau diskusijas sumaniai pravedė kol. E. Sužiedėlis. Prieita išvados, kad reikia ieškoti daugiau momentų, kurie mus išskirtų iš kitų organizacijų. Nutarta rengti bendras komunijas ir įsigyti vėliavą.

Po išsamių diskusijų baigėm susirinkimą ir ėjom pasistiprinti kol. Lendraitytės paruoštu skaniu užkandžiu bei toliau tęsti nebaigtų minčių.

Gražina

MA SĄJUNGOJE

BROOKLYNAS MINĖJO MOTINOS DIENĄ

Gegužės 8 Marijos Pečkauskaitės moksleivių ateitininkų kuopa New Yorke kartu su jaunučiais tuoj po 11 val. mišių, susirinkę Angelų Karalienės parapijos salėje, pagerbė savo mamytes. Minėjimą atidarė kuopos sekretorius V. Radzivanas. Minėjimą pravedė Marytė Ąžuolaitė. Tai dienai skirtą paskaitą skaitė kun. V. Pikturna. Po paskaitos buvo meninė programa, kurią išpildė patys moksleiviai ir jaunučiai. Iš jaunučių deklamavo Birutė Barauskaitė, Rasa Navickaitė, Astra Pranckevičiūtė, Marytė Sandanavičiūtė, Petras Vainius. Iš moksleivių — Elvyra Ragažinskaitė skaitė savo rašinį, Visvaldas Gerdvilis pagrojo smuiku. Vytas Radzivas paskambino pianinu. Motinos dienos proga kuopa užprašė mišias už kuopos narės Dalios Naujokaitytės mirusią mamytę.

Po programos visi moksleiviai ateitininkai ir jaunučiai įteikė savo mamytėms po kuklią dovanėlę ir po vazonėlį lietuviškų gėlių. Po kuklių vaišių ir trumpo pasilinksminimo visi išsiskirstė namo.

Balandžio 20 Apreiškimo parapijos salėje moksleiviai ateitininkai suruošė margučių ridinėjimą. Dalyvaujant kuopos dvasios vadui kun. J. Pakalniškiui ir dviem kuopos globėjų nariams, buvo pravestos margučių ridinėjimo varžybos. Kartu dalyvavo ir svečiai skautai. Ilgiausiai išsilaikė varžybose V. Gerdvilis ir E. Ragažinskaitė. Varžybas laimėjo ir dovaną gavo E. Ragažinskaitė. Po to buvo vaišės kurias paruošė moksleivės, ir šokiai prie patefono muzikos.

Nuotaika buvo labai gera, tik gaila, kad mūsų moksleiviai ateitininkai "šešiolikmečiai" nenori su mumis dalyvauti.

V.R.

ROCHESTER, N.Y.

Jaunučių būrelis susiorganizavo kovo 19. Jų globėjas Erolys Krokys ir Aldona Miškinytė. Jaunučių valdybą sudaro: Juozas Stankaitis—pirm. Ramunė Krokytė — sekret., Pranas Puidokas — ižd.

Moksleiviai ateitininkai susiroganizavo balandžio 16. Valdyba sudaro Augustinas Juodvalkis — pirm., Miliutė Choromanskytė — sekret., Vytis Lelis — vicepirm. Globėjas Edmundas Vasiliauskas.

Prie jaunučių prisirašė 11 narių, prie moksleivių pirmame susirinkime — 7, dabar jau yra 12. Jaunučiai savo susirinkimus šaukia kas antrą šeštadienį, moksleiviai — pagal reikalą ir galimybėse. Moksleivių pirmam susirinkime Augustinas Juodvalkis skaitė regeratą apie Praną Dovydaitį ir ateitininkų pradžią. Apie principus kalbėjo B. Krokys.

B. K.

PATERSONAS

Vysk. M. Reinio ateitininkų kuopa sekmadienį, gegužės 15, bažnyčioje bendrai priėmė komuniją, o po pamaldų parapijos salėje turėjo bendrus pusryčius, kuriuos paruošė M. Šaulienė. Pusryčiuose be pačių moksleivių ateitininkų dalyvavo parapijos kunigai, keletas moksleivių tėvų ir New Yorko stud. at-kų draugovės pirm. Algis Šaulys. Gražų žodį ateitininkams pasakė kun. kleb. J. Kinta.

Tą pačią dieną ir toje pačioje salėje ateitininkai surengė Motinos dienos minėjimą. Kun. Jurgis Paransečius iš New Yorko labai įdomiai papasakojo apie motinos gyvenimo kelią. Meninėje dalyje labai gražiai padeklamovo patys Patersono mažieji; Saulius Stanaitis, Sigutė Senulytė, V. Jasys, R. Paulis, V. Stanaitytė, V. Slepakovaitė, kuriuos išmokė M. Šaulienė. At-kų tautinių šokių grupė, vadovaujant E. Augulienei, pašoko kelis tautinius šokius, kuriems akomponavo V. Justas. Danguolė Masionytė paskambino pianinu, o stud. Steponas Augulis, Virginija Paulytė ir K. Čižiūnas pasakė eilėraščių. Visos minėjime dalyvavusios mamytės buvo apdovanotos gėlėmis. Minėjimas baigtas giesme "Marija, Marija" Motinos dienos minėjimo programai vadovavo kuopos pirm. K. Čižiūnas.

Vasario 20, Patersono moksleiviai ateitininkai padarė ekskursiją į gamtos muzėjų New Yorke. Toje įdomioje ir naudingoje ekskursijoje dalyvavo 18 žmonių, vadovavo M. Paulauskienė, A. Masionis ir stud. A. Šaulys.

Balandžio 12, M. Šaulienės namuose buvo mergaičių susirinkimas, kur įdomiai kalbėjo R. Čižiūnienė aktualiais mergaitėms klausimais.

Be šių parengimų dar reikia paminėti susirinkimus, kurių vienas įvyko M. Paulauskienės bute, o kitas Jono Rugio bute. Visuose susirinkimuose jaunieji gausiai dalyvauja, o paskutiniam susirinkime dalyvavo ir kuopos dvasios vadas kun. V. Demikis.

Danguolė

KONGRESO TEMOMIS

kreivos šypsenos

Pasirengimas kongresui

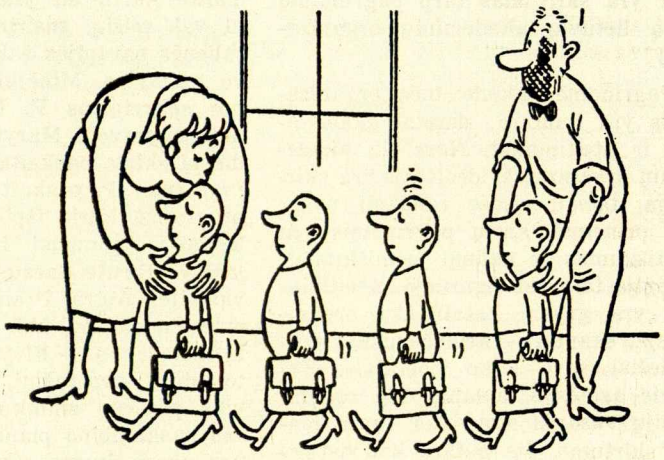

Šeimos atstovai išleidžiami į kongresą

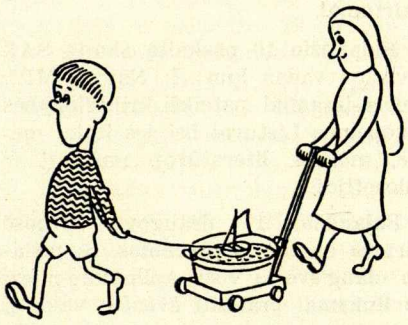

Jaunučių atstovas

Paskaitininko paskutinis pasirengimas

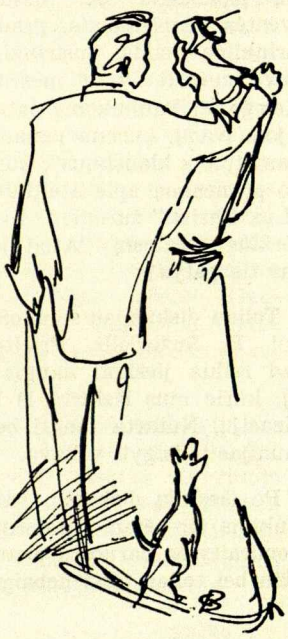

Iš stovyklos į kongresą

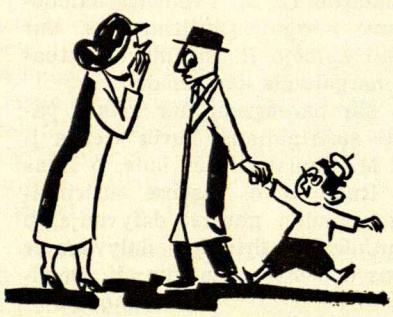

— Matai, mūsų mažius kaip veržiasi į kongresą!

ŠACHMATAI

Rašo K. MERKIS

Bostono jaunieji: Algis Makaitis, 15 m., ir Algirdas Leonavičius, 14, laimėjo pirmą ir antrą vietas Massachusetts šachmatų B klasės pirmenybėse, kurios įvyko gegužės pabaigoje, Cambridge 'Y'. Makaitis surinko 6-0 taškų! Leonavičius 4½ tš. Abu So. Bostono Lietuvių P.D. Šachmatų klubo nariai. Makaitis nesenai laimėjo Bostono mokyklų p-bes, taip pat be pralaimėjimo.

Massachusetto pirmenybėms įpusėjus, Makaitis turėjo 3-0 taškų, Leonavičius 2½-½. Ketvirtam rate Makaitis susitiko su Leonavičium ir nedaug trūko, kad partiją laimėtų Leonavičius. Baltais žaidė Makaitis, juodais Leonavičius. Balti pasirinko Karaliaus indišką už baltus, bet nevisai tiksliai sužaidė.

1. d4 d5 2. Žf3 Žf6 3. d3 Rg4 4. Žbd2 Žc6 5. Rd3 (geriau buvo Re2) e5! 6. d:e Ž:e5 7. 0-0 Rb4 8. Re2 Ž:Ž+ 9. Ž:Ž Vd6 10. a4 c5! (tai geriausias vaistas prieš kesinimąsi pagauti juodų rikį su c3, b4 ir a5) 11. c3 Ra5 12. h3 Re6 13. Rb5+ Rd7 14. Vd3 a6 15. R:R+ V:R 16. Bdl 0-0 17. Že5 Vd6 18. Žc4! Vc7 19. Ž:R V:Ž 20. Rd2 Bfd8! 21. b4 Vc7 22. Rel Bac8 23. f3 c:b 24. c:b Vc4 25. Vd4 V:V 26. B:V Bc4 27. B:B (Čia baltieji galėjo gauti pranašumo sudvejindami bokštus 27. Badl!)... c:B 28. Rh5 Bd6 29. R:Ž g:R 30. b5! c3! (Abu supranta pėstininkų veržlumo reikšmę.) 31. b:a6 B:a6 32. Kfl b5 33. a5 b4! 34. Ke2 Bd6?? 35. a6! Bd8 (priverstas) 36. a7 Ba8 37. Kd3 Kg7 38. Kc2 ir abu juodųjų pėstininkai žūsta. Balti po to nesunkiai laimi.

Dabar grįžkim į padėtį po 34. Ke2 ėjimo (žiūr. diagramą) ir matysim, kad juodieji šioj vietoj išleido laimėjimą. Turėjo sekti 34... b3! 35. Kd3 c2! 36. Kc3 B:a5! 37. Kb2 Ba2+ 38. B:B b:B ir vienas juodųjų pėstininkų žengia į valdoves! Jei 35. Kdl b2! — greitai laimėtų.

Leonavičius

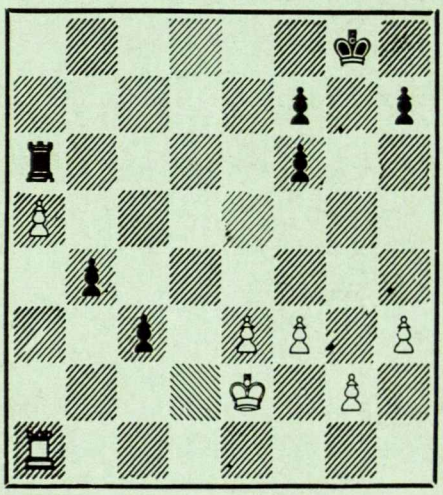

Makaitis

KITŲ KRAŠTŲ ATEITININKAMS ATEITĮ SIUNTINĖTI PARĖMĖ:

Ign. Labanauskas, Chicago, Ill. $5.00
Balys Vitkus, Chicago, Ill. 6.00

NAUJI GARBĖS PRENUMERATORIAI

Prof. B. Vitkus, Chicago, Ill.
Kun. P. Dziegoraitis, Cleveland, Ohio

KITOS AUKOS

Pr. Dielininkaičio kuopa Chicagoje Ateičiai atsiuntė 20.00 dol. iš parengimo pelno. MAS dvasios vadas kun. Ign. Urbonas savo 25 metų kunigystės sukakties proga Ateičiai dovanojo 50.00 dol. Tikrai geras tėvas. Los Angeles ateitininkai per J. Kojelį — 10.00 dol. Visiems nuoširdus ačiū.

Ateities vakaro įvykusio Brooklyne per Atvelykį, balandžio 24 pelno buvo 302.60 dol. **Administracija**

Ateitininkų Federacijos Valdyba ragina visus ateitininkų vienetus organizuoti specialias pamaldas Jubilėjinio Kongreso proga. Pamaldos turėtų įvykti kiekvienoje vietovėje, kur tik yra bent vienas ar keletas ateitininkų. Pamaldų pobūdis: užprašomos mišios už gyvus ir mirusius ateitininkus, pamoksluose prisimintina žuvę ir mirę ateitininkai. Pamokslui galima būtų panaudoti Sibiro lietuvaičių maldaknygę, kuri yra gyvas liudyjimas mūsų pasirinkto Jubilėjinio Kongreso šūkio — Išitikimybė Kristui, Ištikimybė Lietuvai. Tokioms pamaldoms numatytas laikas — lietuviškoji žolinė, rugpiūčio 15 dieną.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Juozas Švaistas — **Jo sužadėtinė,** Draugo premijuotas romanas, kuris vaizduoja V. Kudirkos gyvenimą. Išleido Liet. Knygos Klubas Chicagoje. Aplankas dail. J. Pilipausko, 304 psl. kaina 4 dol.

Vytautas Alantas — **Tarp dviejų gyvenimų,** romanas iš Lietuvos partizanų gyvenimo ir veiklos. Išleido Liet. Knygos Klubas Chicagoje. Aplankas dail. A. Korsakaitės, 462 psl .. kaina 4.50 dol.

Sportas nr. 3 (6). Plačiai aprašoma žaidynės New Yorke, gausiai iliustruotas žaidynių nuotraukomis. Redaguoja Kęstutis Čerkeliūnas.

KONGRESO REIKALAI.

Prieš kurį laiką J.A.K.R. Komitetas laiškais kreipėsi į pavienius ateitininkus ir paskirų sąjungų vienetų valdybas, prašydamas pinigine parama prisidėti prie Jubilėjinio Kongreso išlaidų padengimo. Didelė dalis tuojau į prašymą atsiliepė atsiųsdami savo auką.

Ypatingai malonu buvo susilaukti stambios paramos (200 dol.) iš buvusio pirmojo studentų ateitininkų kapeliono Maskvoje, kun. **E. Paukščio,** Chester, Pa., kuris tuo pačiu tapo stambiausiu Jubilėjinio Kongreso macenatu.

Malonu mecenatų sąraše turėti ir sekančius garbingus asmenis, **aukojusius po 50 dol.:**

J.E. Vysk. V. Brizgys, prel. J. Balkūnas, prel. Pr. M. Juras, Aleksandra Kazickienė, kun. dr. J. Starkus, kun. A. Sabas, dr. A. Razma Aloyzas Puida, Ateitininkų Sendraugių Skyrius, Chicago, Ill. gydytojų Korp. Gaja.

25 dol. auka kongresą parėmė: prel. J. Albavičius, kun. V. Dabušis, Ant. Valiuškis, dr. Agota Šidlausaitė.

10 dol. auka kongresą parėmė; Albina ir St. Barzdukas, kun. Karalevičius, dr. Petras Kazla, Ignas Labanauskas, Elena Leparskiene, dr. A. Lipskis, kun. Titas Narbutas, kun. Jonas Rukas, A. Salys, J. Sodunas, Julius Staniškis, kun. J. Tautkus, Ateitininkų Sendraugių Skyr. Philadelphia, Pa.

Didžiuojamės Pr. Dielininkaičio Moksleivių Ateitininkų kuopos ir tėvų komiteto parama kongresui (25 dol.) iš suruošto vaikų kaukių baliaus pelno. Džiaugiamės aukomis iš studentų, kurie neatsilieka nuo vyresniųjų ir pagal išgales aukoja. Šios aukos mums aiškiai rodo jaunosios kartos ateitininkišką solidarumą.

Visiems aukojusiems J.A.K.R. Komiteto vardu nuoširdžiai dėkojame, o nespėjusiųjų prašome pasinaudoti nusiųstais vokeliais.

Asmenis, kurių mūsų laiškas dėl adresų stokos ar kitų priežasčių nepasiekė, atsiprašome ir prašytume aukas nukreipti finansų komisijos kasininkui: B. Paliokas, 6922 S. Rockwell St., Chicago 29, Ill.

J.A.K.R.K.
Finansų Komisija

Laiškai Lietuviams. nr. 6. Pažymėtini straipsniai: Grožis ir jo įtaka žmogui — A. Grauslys, Aptingęs pesimizmas — A. Tamošaitis, S.J., Religija už geležinės uždangos — G. Kijauskas, S.J., Harmoningas sąlytis su Dievybe — dr. Prunskis, ir k. Laikraštį leidžia tėvai jėzuitai, redaguoja — Juozas Vaišnys, S.J.

ALp(LKA)1786
1960, Nr.6

ATEITIS, BIRŽELIS, NR. 6

SAS ideologiniuose kursuose. Nuotr. Petro Kausteklio